

Prezident İlham
Əliyev icbari tibbi
sığorta üzrə
Fərman verdi

2

Ölkə başçısı Neftçala
Mərkəzi Rayon
Xəstəxanasında
yenidənqurmada sonra
şəraitlə tanış olub

2

Səhiyyə naziri
Oqtay Şirəliyevin
səyyar qəbul
günləri keçirildi

3

TİBB

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyi

qəzeti

№ 17-18 (633) 30 sentyabr 2017-ci il

Qəzet 1991-ci ildən nəşr olunur

www.tibbqazeti.az

Gender bərabərliyi və qadın sağlamlığı üzrə beynəlxalq konfrans

5

Azərbaycanda bütün cərrahi
müdaxilə növləri icra olunur

4

Öddəsi xəstəliyinin yaranmasında
və inkişafında sosial amillərin rolu

7

Baba Vəziroğlu: «Nağıllara
inana-inana yaşayırıq»

10

Афоризм

Люди в древности не любили много
говорить. Они считали позором для
себя не поспеть за собственными
словами.

Конфуций

Tel: (994 12) 530 15 15
530 41 67
530 41 68
Faks: (994 12) 530 44 44

 ARASH
MEDICAL COMPANY

www.arash.az

Ölkə başçısı Neftçala MRX-da yenidənqurmada sonra şəraitlə tanış olub

Neftçala Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının (MRX) binasının yenidən qurulması son illərdə ölkəmizdə səhiyyə sahəsinin daha da təkmilləşdirilməsi, müasir tibb ocaqlarının inşası və mövcudlarının əsaslı bərpası üzrə geniş vüsət almış prosesin tərkib hissəsidir. Bu səhiyyə ocağının yenidənqurmada sonra istifadəyə verilməsi rayon sakinlərinin keyfiyyətli səhiyyə xidmətindən istifadəsinə kömək edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Neftçala Mərkəzi Rayon Xəstəxanasında yenidənqurmada sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev dövlət başçısına tibb müəssisəsində aparılmış yenidənqurma işləri barədə məlumat verib. Bildirib ki, xəstəxananın 1989-cu ildə inşa olunmuş binasında yenidənqurma işlərinə 2013-cü ildə başlanılıb və 2017-ci ildə başa çatdırılıb.

Xəstəxanadakı 11 şöbə – cərrahiyyə, travmatologiya, terapiya, doğum, qadın məsləhətxanası, pediatriya, intensiv terapiya, infeksiyon xəstəliklər, anesteziologiya və reanimatologiya, hemodializ, şüa-diaqnostika, fizioterapiya, qəbul şöbələri, poliklinika, təcili tibbi yardım stansiyası tibbin ön son nailiyyətləri olan avadanlıq və cihazlarla təmin edilib.

Bütün infrastrukturunu tamamilə yenilənmiş xəstəxanada 620 tibb işçisi, o cümlədən 82 həkim və 249 orta tibb işçisi çalışacaq.

Xəstəxanada yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev əhaliyə tibbi xidmətin yüksək səviyyədə təşkili ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Prezident İlham Əliyev Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzinin Neftçala

Mərkəzi Rayon Xəstəxanasındakı Mobil Diaqnostika Kompleksi ilə də tanış olub.

Milli Onkologiya Mərkəzinin direktoru Cəmil Əliyev dövlət başçısına məlumat verib ki, 2007-ci ildən başlayaraq Mərkəzin həkimləri bölgələrə səfərlər edirlər. Tərkibi 14 nəfərdən ibarət

rət həkim briqadasının səfərlərində məqsəd onkoloji xəstəliklərin erkən aşkarlanmasıdır. İndiyədək Mərkəzin əməkdaşları ölkənin 51 bölgəsində 50 minə yaxın insanı müayinədən keçiriblər. Mobil Diaqnostika Kompleksi müxtəlif kabinetlərdən və laboratoriyadan ibarətdir.

Dövlət başçısı icbari tibbi sığorta üzrə Fərman verdi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Sənədə əsasən, «İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Nizamnaməsi» təsdiq edilib, həmçinin qurumun fəaliyyətini təmin etmək üçün bəzi məsələlər müəyyənənlişdirilib. Belə ki, Agentlikdə təsisçinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi zamanı nizamnamənin təsdiq olunması, nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi; illik maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi; icra orqanının yaradılması, onun səlahiyyətlərinin müəyyənlişdirilməsi və səlahiyyətlərinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi; təsərrüfat cəmiyyətlərinin yaradılmasına və ya onlarda iştirak etməyə, idarə, filial və nümayəndəliklərinin yaradılmasına razılıq verilməsi; xalis aktivlərinin dəyərinin 25 faizindən artıq məbləğdə olan əqdin (xüsusi əhəmiyyətli əqdin) və aidiyyəti şəxslə dəyəri aktivlərinin 5 faizini və daha çox hissəsini təşkil edən əqdin bağlanmasına razılıq verilməsi; Agentliyin yenidən təşkili və ləğv edilməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə həvalə edilir. İnkişaf istiqamətlərinin müəyyənlişdirilməsi və qurumun strukturunun təsdiqi isə Agentliyin öz səlahiyyətlərinə aid edilir.

Həmçinin müəyyən olunub ki, Agentliyin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına formalaşan ilkin nizamnamə fondu 4 milyon manat təşkil edir.

Fərmanda İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinə rəhbərliyi həyata keçirmək məqsədi ilə onun İdarə Heyətinin yaradılması məsələsi də yer alıb. İdarə Heyəti sədrinin və onun müavinlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi, habelə onların səlahiyyətlərinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən həyata keçirilir.

Sənədə əsasən, Agentliyin fəaliyyətini təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinə, Vergilər, Maliyyə və Ədliyyə Nazirliklərinə müəyyən tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə «Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə» Dövlət Proqramı təsdiq olunub. «Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış» İnkişaf Konsepsiyasına əsasən hazırlanmış, ölkəmizdə gənclər siyasətinin daha səmərəli həyata keçirilməsi, cəmiyyətin bütün sahələrində gənclərin fəal iştirakı, onların yaradıcı və innovativ potensialının üzə çıxarılması və s. məqsədlər daşıyan yeni Dövlət Proqramında gənc nəslin fiziki və psixi sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsi, sağlam həyat tərzinin təbliği, narkomaniya, toksikomaniya, alkoqolizm və digər neqativ halların profilaktikası ilə bağlı tədbirlər də nəzərdə tutulub.

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının «Gənclərin vətəndaşlıq və vətənpərvərlik tərbiyəsi» adlanan birinci hissəsində hərbi xidmətdə olan gənclərin mənəvi-psixoloji durumunun yüksəldilməsinə və onların asudə vaxtının səmərəli təşkilinə kömək məqsədi ilə hərbi hissələrdə müxtəlif tədbirlərin keçirilməsini nəzərdə tutan bənd də yer alıb. Onun icrası digər qurumlarla yanaşı, Səhiyyə Nazirliyinə də həvalə olunub.

Tədbirlər Planının «Gənclərin sağlamlığının qorunması və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan gənclərin dəstəklənməsi» adlanan ikinci hissəsində Səhiyyə Nazirliyinin üzərinə daha çox vəzifələr qoyulub. Belə ki, gənclərin sağlam həyat tərzini (narkomaniya, tütün, alkoqol və digər psixoaaktiv maddələrin mənfi təsiri, infeksiyon və qeyri-infeksiyon xəstəliklərin profilaktikası, sağlam qidalanma) ilə bağlı

«Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə»

Dövlət Proqramı qəbul edildi

maarifləndirməsi, biliklərinin artırılması və davranışlarının təkmilləşdirilməsi; gənclər arasında fiziki aktivlik səviyyəsinin artırılması, onların, eləcə də valideynlərin, müəllimlərin və gənclərlə işləyən digər şəxslərin sağlam həyat tərzini və fiziki aktivlik sahəsində maarifləndirilməsi, bununla əlaqədar müvafiq tədbirlərin keçirilməsi üzrə bəndlərin icraçıları arasında Səhiyyə Nazirliyi də var.

Gənclərin reproduktiv sağlamlıq və ailə planlaşdırılmasına dair biliklərinin artırılması və davranışının təkmilləşdirilməsi; gənclər arasında könüllü qan donorluğunun inkişafına dair maarifləndirmə tədbirləri və kampaniyalarının həyata keçirilməsi; gənclərin psixi sağlamlıqla bağlı biliklərinin, mövqelərinin və davranışlarının təkmilləşdirilməsi; gənclərə psixososial xidmətin, «Qaynar xətt» layihəsinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi; sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərin səhiyyə xidmətlərindən istifadə imkanlarının genişləndirilməsi bəndlərinin məsul icraçısı isə məhz Səhiyyə Nazirliyidir.

İkinci hissədə sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərin sosial müdafiəsinin və sosial xidmətlərdən istifadə imkanlarının artırılması; sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclər üçün peşə reabilitasiyası və abilitasiyasının təmin edilməsi; sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərə göstərilən xidmətlərin qiymətləndirilməsi və monitorinqi üçün standartların müəyyənlişdirilməsi» bəndi 2017-2018-ci illərdə, qalan bütün bəndlər isə mütəmadi olaraq, 2017-2021-ci illər ərzində həyata keçiriləcək.

mətlərin qiymətləndirilməsi və monitorinqi üçün standartların müəyyənlişdirilməsi bəndlərinin icrası da, digər qurumlarla yanaşı, Səhiyyə Nazirliyinə də həvalə olunub.

Tədbirlər Planının «Gənclərin insan hüquqları, gender bərabərliyi, ekologiya və s. məsələlər üzrə maarifləndirilməsi» adlanan altıncı hissəsində gənclər arasında insan alveri və zorakılıq haqqında maarifləndirmənin, erkən nikah hallarına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi; gənclərin fəvqəladə hallarda davranış haqqında məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması; ətraf mühit və mənfi ekologiya tendensiyalarının sağlamlığa zərərli təsiri ilə bağlı maarifləndirmə aparılması; gənclər və yeniyetmələr arasında yol-nəqliyyat təhlükəsizliyi mövzuları üzrə maarifləndirmə tədbirləri və kampaniyaların həyata keçirilməsi kimi bəndlərinin icrasında Səhiyyə Nazirliyinin də iştirakı nəzərdə tutulub.

Dövlət Proqramının adıçəkilən tədbirləri arasında «Sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərə göstərilən xidmətlərin qiymətləndirilməsi və monitorinqi üçün standartların müəyyənlişdirilməsi» bəndi 2017-2018-ci illərdə, qalan bütün bəndlər isə mütəmadi olaraq, 2017-2021-ci illər ərzində həyata keçiriləcək.

Səhiyyə naziri ÜST Avropa Regional Komitəsinin 67-ci sessiyasında iştirak edib

Macarıstan Respublikasının paytaxtı Budapeşt şəhərində Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) Avropa Regional Komitəsinin 67-ci sessiyası keçirilib. ÜST-nin Avropa regionu üzrə 53 üzv dövlətinin səhiyyə nazirləri və digər yüksək rütbəli təmsilçiləri qitə miqyaslı sağlamlıq problemlərinin müzakirəsinə toplaşblar.

Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev sessiyanın iştirak edib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, sessiya ərəfəsində ÜST Avropa Regional Komitəsinin İcraiyyə Komitəsinin də iclası olub. Toplantıda Avropa regionunda İcraiyyə Komitəsinə seçilmiş ölkələrin nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri ilə 67-ci sessiyanın gündəliyi, habelə ÜST ölkə ofislərinin strateji idarə mexanizmləri məsələləri müzakirə edilib.

ÜST Avropa Regional Komitəsinin 67-ci sessiyasının açılışında «BMT Şəhəri»nin himayədarı, Danimarka Krallığının şahzadəsi, Üyahəzrət Meri, Yunanıstanın Baş Naziri A.Çipras, Türkiyə Cümhuriyyəti baş nazirinin müavini Rəcəb Akdağ xüsusi qonaq qismində iştirak ediblər.

Toplantının gündəliyinə uyğun olaraq, sessiyanın İdarə Heyəti seçildikdən sonra ÜST Avropa regional direktoru Jujanna Yakab hesabat nitqi ilə çıxış edib. Regional direktor Ümumdünya Səhiyyə Assambleyasının qətnamələrinin Avropada həyata keçirilməsi və səhiyyənin maliyyələşməsi haqqında məlumat verib, səhiyyə proqramlarının reallaşdırılması üçün donor ölkə və qurumlarla əlaqələrdən danışib, habelə sessiyanın gündəliyində duran məsələlərlə bağlı ÜST rəhbərliyinin mövqeyini açıqlayıb və tövsiyələrini bildirib. Çıxışda Daimi Komitənin proqramı, büdcə və inzibati komissiyasının hesabatının layihəsi, infeksiya və

qeyri-infeksiya xəstəliklərinə qarşı mübarizə, ÜST islahatları və «Səhiyyə - 2020» strategiyası mövzuları da geniş yer alıb.

Sonra sessiyada Daimi Komitənin hesabatı, ÜST-nin yeni seçilmiş Baş direktoru Tedros Gebreyesusun sessiyaya müraciəti, Regional Komitənin Büdcə, proqram və inzibati komissiyasının hesabatı dinlənilib və müzakirə olunub. Eləcə də, gündəlikdə duran digər məsələlər – ÜST-də islahatların keçirilməsi, səhiyyədə texniki məsələlər, qeyri-infeksiya xəstəliklərinə qarşı mübarizə, «Səhiyyə - 2020» strategiyası, qlobal səhiyyə sistemlərinin strateji idarəetməsi, reproduktiv sağlamlıq, tibbi kadrların təkmilləşdirilməsi, QİÇS və vərəmlə mübarizə, Beynəlxalq Səhiyyə Qaydaları, səhiyyə və sosial sektorun maliyyələşdirilməsi, ÜST-də idarəçilik və s. mövzularda məruzələr edilib, fikir mübadiləsi aparılıb.

Qəbul olunmuş qaydalara əsasən, gündəlikdə duran məsələlərin müzakirəsində əvvəl katibliyin üzvləri, sonra isə qeyri-hökumət və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri öz rəylərini veriblər.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev «Sağlamlıq – 2020» strategiyası, tibbi kadrların təkmilləşdirilməsi, psixi sağlamlıq, reproduktiv sağlamlıq və Beynəlxalq Səhiyyə Qaydaları məsələlərinə dair çıxışlar edib.

Vərəm üzrə fəaliyyət planının müzakirələri zamanı Azərbaycanın müsbət təcrübəsi üzv ölkələr tərəfindən qeyd edilib, ölkəmizdə bu sahədə Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi vurğulanıb.

ÜST Avropa Regional Komitəsinin 67-ci sessiyası çərçivəsində səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin ÜST Avropa regional direktoru Jujanna Yakabla, komitəyə üzv ölkələrdən Polşa, Türkiyə, Belarus, Macarıstan və Özbəkistanın səhiyyə rəsmiləri ilə, BMT Baş Katibinin QİÇS-lə mübarizə üzrə köməkçisi Mişel Kazaçkinlə işçi görüşləri olub, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə edilib.

Azərbaycanın səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Belarusun səhiyyə naziri Valeri Malaşkonun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, öncə qonaqlar ümummilli lider Heydər Əliyevin və görkəmli akademik Zərifə Əliyevanın məzarını, sonra isə Şəhidlər Xiyabanını ziyarət ediblər.

Səhiyyə nazirlərinin görüşündə ölkələrimiz arasında dostluq və qar-

Azərbaycanın səhiyyə naziri belaruslu həmkarı ilə görüşüb

daşlıq münasibətlərinin müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən səhiyyə və tibb elmi sahəsində uğurla inkişaf etdirildiyi vurğulanıb. Görüş zamanı səhiyyə sahəsində ikitərəfli müqavilələrin icrası, kadr hazırlığı, tələbələrin təcrübə kurslarına göndərilməsi və s. məsələlər geniş müzakirə olunub.

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu deyib, son illər səhiyyə

və tibb elmi sahəsində görülən işlər, əldə edilən uğurlar barədə qonağa məlumat verib.

Səmimi qarşılarmaya görə öz minnətdarlığını bildiren Belarusun səhiyyə

naziri Valeri Malaşko səhiyyə, tibb elmi, tibb təhsili, təcrübə mübadiləsi kimi sahələrdə əməkdaşlığın hər iki tərəf üçün faydalı olduğunu vurğulayıb.

Səhiyyə nazirinin səyyar qəbul günləri keçirildi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşları qəbul edir, onların müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciətlərinin həllinə köməklik göstərirlər.

Tərtib olunmuş qrafikə müvafiq surətdə, səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin növbəti səyyar qəbul günləri Göygöl və Tərtər rayonlarında baş tutub.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə,

Göygöl Mərkəzi Rayon Xəstəxanasında keçirilən qəbul zamanı nazir Göygöl, Daşkəsən, Goranboy və Naftalan rayonlarından olan vətəndaşların sağlamlıq problemləri,

işlə təminat və s. məsələlərlə bağlı müraciətlərini dinləyib.

Tərtər Mərkəzi Rayon Xəstəxanasında təşkil olunmuş digər görüşdə isə bu rayonla yanaşı, Bərdə, Ağdam və Ağcabədi rayonları sakinlərinin müraciətlərinə baxılıb.

Hər iki qəbulda qaldırılan məsələlər nazirliyin müvafiq qurumlarının əməkdaşlarının iştirakı ilə araşdırılıb. Müraciətlərin bəziləri yerində həll edilib, digərlərinin həlli ilə bağlı göstərişlər verilib.

Nazirliyin səlahiyyətlərinə aid olmayan məsələlər aidiyyəti üzrə çatdırılmaq üçün qeydiyyatata alınıb və nəzarətə götürülüb.

Dünya şöhrətli azərbaycanlı alim Lütfi Zadə

Görkəmli alim, ABŞ-ın Kaliforniya Universitetinin professoru, Yumşaq Hesablamalar üzrə Berkli Təşəbbüsünün rəhbəri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının fəxri üzvü, Amerikadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəxri sədri Lütfi Zadə (Lütfəli Rəhim oğlu Ələsgərzadə) 2017-ci il sentyabrın 6-da, ömrünün 97-ci ilində dünyasını dəyişib.

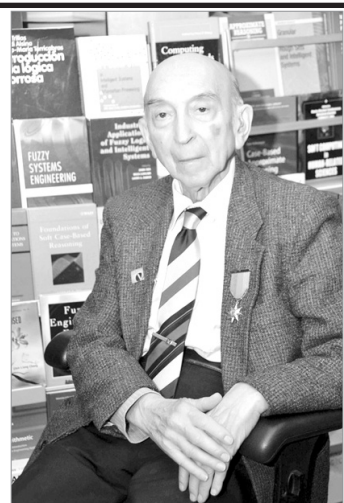
1921-ci il fevralın 4-də Bakıda anadan olan Lütfi Zadə ibtidai təhsilini də burada alıb. On yaşında ailəsi ilə birlikdə İrana köçərək təhsilini Tehrandə davam etdirib. Ali təhsilini də Tehran Universitetində elektrik mühəndisliyi ixtisası üzrə bitirib.

Sonra ABŞ-ın Massaçusets Texnologiya İnstitutunda və Kolumbiya Universitetində magistr və doktorluq elmi dərəcələri alan alim 1959-cu ildə Berkli Universitetinin ömürlük professoru seçilib. O, 1963-cü ildən bu ali məktəbin Elektrik mühəndisliyi və kompüter elmləri kafedrasına rəhbərlik edib və Yumşaq Hesablamalar üzrə Berkli Təşəbbüsünün rəhbəri kimi fəaliyyət göstərüb.

Adı elm tarixinin köklü dəyişikliklər yaratmış böyük simaları ilə bir sırada çəkilən Lütfi Zadənin banisi olduğu süni intellekt sahəsində qeyri-səlis məntiq nəzəriyyəsi informasiya texnologiyalarında ciddi dəyişikliklərə yol açıb,

sənaye proseslərinin idarə olunmasında uğurla istifadə edilib, nəhəng elektron şirkətlərində geniş tətbiq olunub. O, dünya miqyasında əsərlərinə ən çox istinad edilən alimlər sırasındadır. Onun yaratdığı elmi məktəb və laboratoriyalar yarım əsrdən artıqdır ki, dünyanın bir sıra ölkələrində fəaliyyət göstərir. Berkli şəhərində alimin şəərəfinə onun adı ilə bağlı İnformasiya Texnologiyası üzrə Zadə İnstitutu yaradılıb.

Bir çox ölkələrin akademiyalarının, o cümlədən ABŞ Milli Mühəndislik Akademiyasının və Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının üzvü seçilən

professor mötəbər beynəlxalq cəmiyyətlərin, qurumların və fondların mükafatlarına layiq görülüb, onlarla ölkənin nüfuzlu universitetinin fəxri doktoru adını qazanıb. Lütfi Zadə Azərbaycan Respublikasının ali mükafatlarından «Dostluq» ordeni ilə təltif edilib.

Dünya şöhrətli alim Lütfi Zadə sentyabrın 29-da öz Vətəninə, I Fəxri Xiyabanda dəfn olunub. Allah rəhmət eləsin!

Mingəçevirdə sağlamlıq həftələrinin açılış mərasimi keçirilib

İcbari tibbi sığorta üzrə seçilmiş pilot ərazilərin sakinlərinin sağlamlığının qorunması, onların maarifləndirilməsi və profilaktik müayinələrə cəlb edilməsi məqsədi ilə 2017-ci ilin oktyabr-dekabr ayları ərzində bu bölgələrdə «Sabaha sağlam addımla» şüarı altında sağlamlıq həftələri keçiriləcək. Bu günlərdə İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi Mingəçevir şəhərində sağlamlıq həftələrinin açılış mərasimini keçirib.

AZƏRTAC məlumat verir ki, səhiyyə nazirinin müavini Elşəvər Ağayevin, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin üzvləri Musa Urud və İlham Məmmədovun, Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının I müavini İlham İsmayilovun, Gənclər və İdman Nazirliyinin, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin nümayəndələrinin iştirak etdikləri tədbirdə **İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Zaur Əliyev** çıxış edərək bildirib ki, oktyabrın 2-dən dekabrın 17-dək Mingəçevir şəhəri və Yevlax rayonunun inzibati ərazilərində yerləşən Ailə Sağlamlıq Mərkəzlərində keçirilməsi nəzərdə tutulan sağlamlıq həftələrində ailə həkimləri tərəfindən əhaliyə sağlam qidalanma və sağlam həyat tərzı haqqında məsləhətlər veriləcək, müxtəlif müayinələr aparılacaq. Sağlamlıq həftələrinin təşkilində məqsəd pilot ərazilərdə sağlam həyat tərzinin təbliği, əhəlinin sağlamlığının qorunması, xəstəliklərin erkən aşkarlanması və sakinlərin ailə

həkimləri ilə ünsiyyətinin möhkəmləndirilməsidir.

Məlumat verilib ki, sağlamlıq həftələrində pilot ərazilərin sakinlərinə Agentlik tərəfindən şəkərli diabet, skolioz, süd vəzisinin xərçəngi, prostat vəzisinin xəstəlikləri, hipertoniya, xolesterin, tütünün zərərləri, sağlam qidalanma mövzularını əhatə edən çap materialları paylanacaq.

Səhiyyə nazirinin müavini Elşəvər Ağayev çıxışında tədbirin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, eyni zamanda, səhiyyə sistemində aparılan mühüm islahatlardan, Azərbaycanda səhiyyənin inkişafından danışıb.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədr müavini Musa Urud bildirib ki, Səhiyyə komitəsi və Səhiyyə Nazirliyi İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin icra etdiyi pilot layihəyə dəstək olur.

Açılış mərasimində Mingəçevir şəhərindəki Müşfiq Mirzəyev adına «Dostluq» parkında qurulmuş 4 çadırdə sakinlər sağlam həyat tərzı haqqında

məlumatlandırılıb, əhali arasında ən çox rast gəlinən xəstəliklərin profilaktikası məqsədi ilə ailə və ixtisas həkimləri tərəfindən konsultasiyalar verilib, profilaktik müayinələr (arterial qan təzyiqinin ölçülməsi, bədən kütlə indeksinin təyini, qanda şəkərin səviyyəsinin müəyyən edilməsi, süd vəzisinin manual müayinəsi, görmə itiliyinin müayinəsi, tənəffüs yollarının müayinəsi – spirometriya və s.) aparılıb.

Qeyd edək ki, tədbirin təşkilində Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyəti, şəkərli diabet xəstələri ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsində isə «Novonordisk» şirkəti tərəfindən texniki dəstək göstərilib.

Daha sonra tədbir iştirakçıları yeni təmir olunmuş Ailə Sağlamlıq Mərkəzinin açılışında iştirak ediblər. İştirakçılara məlumat verilib ki, hazırda köhnə həkim tibb məntəqələrinin yerində Ailə Sağlamlıq Mərkəzləri (ASM) fəaliyyət göstərir. İki pilot bölgə üzrə bu mərkəzlərdə ümumilikdə 79 ailə həkimi çalışır, onların bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə təlim proqramı hazırlanıb və həyata keçirilir.

Qeyd olunub ki, Agentliyin fəaliyyəti müddətində 2 ASM-in binası (Malbinəsi ASM, Qaramanlı ASM) yenidən inşa olunub, Aran ASM-in binası hazırda tikilir. Dörd ASM binası isə

təmir edilib. Rayonlarda yerləşən ASM-lər lazımi tibbi avadanlıqlarla (USM aparatı, elektrokardiograf, rentgen, fetal dopplerografiya) təchiz edilib. Mərkəzi ASM-lərdə isə yuxarıda sadalanan avadanlıqlarla yanaşı, göz müayinəsi üçün refraktometr, göz uniti, fonopter, biomikroskop və digər avadanlıqlar da mövcuddur.

Azərbaycanda bütün cərrahi müdaxilə növləri icra olunur

Dünyada elə bir cərrahi müdaxilə növü yoxdur ki, o, Azərbaycanda icra olunmasın. Ölkəmizdə cərrahiyyə əməliyyatı nəticəsində ölüm göstəricisi MDB ölkələri arasında ən aşağı göstəricidir.

Bunu Bakı Ürək Mərkəzində keçirilmiş, Azərbaycan cərrahiyyəsinə əldə edilən nailiyyətlərə həsr olunmuş tədbirdə **Səhiyyə Nazirliyinin cərrahiyyə üzrə baş mütəxəssisi Hacıqulu Bağırov** söyləyib.

Toplantıda son illər

ərzində Respublika Təlassemiya Mərkəzində yerli mütəxəssislər tərəfindən 8 xəstəyə ilik köçürülüb, daha 7 nəfərə də ilik köçürülməsi planlaşdırılır.

Tədbirdə **Akademik**

Azərbaycan səhiyyəsinə əldə olunan nailiyyətlərdən danışan baş cərrah vurğulayıb ki, son on ildə ölkə səhiyyəsi, o cümlədən də cərrahiyyə sürətlə inkişaf edib: «Hazırda Azərbaycanın hətta ən uzaq regionlarında da fəaliyyət göstərən tibb müəssisələri müasir avadanlıqlarla təchiz olunub. 600-dən çox tibb ocağı tikilib və ya yenidən qurulub. Ölkəmizin tibbi potensialı on milyonluq əhaliyə xidmət etmək üçün tam hazırdır. Bu gün Azərbaycanda 3 445 cərrah fəaliyyət göstərir. Dünyada elə bir cərrahi müdaxilə növü yoxdur ki, o, Azərbaycanda icra olunmasın. Ötən il ölkəmizdə 250 616 əməliyyat aparılıb, onlardan yalnız 419-u ölümə nəticələnib. Bu da ümumilikdə əməliyyatların 0,1 faizini təşkil edir. Bu, MDB ölkələri arasında ən aşağı göstəricidir». Natiq vurğulayıb ki, bu ilin 7 ayı

M.A.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzinin baş həkimi Yusif Əliyev ölkəmizdə icra olunan çox müəkkəb əməliyyatlar barədə məlumat verib. Bildirib ki, ən yeni tibbi texnologiya, beynəlxalq tələblərə uyğun olaraq layihələndirilmiş və ən son nəsil cərrahi avadanlıqlarla təchiz olunmuş cərrahiyyə şöbələri müasir cərrahiyyədə bir sıra uğurlara nail olmağa şərait yaradıb. Bu gün əməliyyatların mümkün qədər az travmatik olmaları üçün laparoskopiyasının imkanları getdikcə artır, bunun nəticəsidir ki, əvvəllər ölümcül fəsadlarla bilinən bir çox əməliyyatlar hazırda laparoskopik üsulla çox uğurla icra olunur və ən qısa zamanda xəstələr normal həyatlarına qayıdirlar.

Baş həkim qeyd edib ki, dünyada laparoskopik cərrahiyyənin ən çətin əməliyyatların

dan hesab edilən yemək borusu plastikası əməliyyatı 2013-cü ildən etibarən Azərbaycanda da icra olunur: «Müasir döş qəfəsi cərrahiyyəsinə, demək olar ki, hər əməliyyatın torakoskopik yolla icrası mümkündür. Bu əməliyyatlara həm divar aralığı, həm də ağciyərin öz əməliyyatları daxildir. Torakoskopik əməliyyat sonrası xəstənin reabilitasiya dövrünün daha qısa olması, əməliyyat sonrası ağrının çox az olması, estetik baxımdan iz qalması səciyyəvidir. Bu əməliyyatlar Respublika Diagnostika Mərkəzinin ümumi cərrah-uzmanı və döş qəfəsi cərrah-uzmanı tərəfindən iki komanda şəklində həyata keçirilir və əldə olunan nəticələr dünyadakı az sayda digər mərkəzlərlə eynidir».

Qeyd olunub ki, postsovet məkanında ilk olaraq azərbaycanlı cərrah, Respublika Diagnostika Mərkəzinin həkimi, ümumi cərrah-uzman İ.İsmayilovun icra etdiyi laparoskopik bağırsaq əməliyyatı Fransada yerləşən, laparoskopik təlim mərkəzi olan IRCAD-in təhsil proqramına daxil edilib və WeBSurg virtual universitetdə bu əməliyyatın videosu yayımlanıb. Bu da Azərbaycan səhiyyəsinin son illərdə inkişafının növbəti göstəricisidir.

Tədbir zamanı döş qəfəsi videotorakoskopik əməliyyatlar, endoskopik qida borusu cərrahiyyəsi və digər mövzular ətrafında təqdimatlar keçirilib.

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

«Mən dayanıqlı inkişaf üçün Azərbaycan Prezidentinin göstərdiyi səyləri alqışlayıram. Azərbaycanda Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası yaradılıb və bu qurum yüksək səviyyəli hesabat hazırlayıb. Şadiq ki, hesabatda əsas mesajlardan biri gender bərabərliyidir».

Bunu Milli Məclisdə keçirilmiş «Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə gender bərabərliyinin və qadın sağlamlığının təşviqinə «Şərq tərəfdaşlığı» ölkələri parlamentlərinin cəlb edilməsi» mövzusunda beynəlxalq konfransda **BMT-nin Bakıdakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzai** söyləyib.

Milli Məclisin, Avronest Parlament Assambleyasının Sosial məsələlər, təhsil, mədəniyyət və vətəndaş cəmiyyətləri komitəsinin, Əhali və İnkişaf üzrə Avropa Parlament Forumunun və BMT-nin Azərbaycandakı ofisinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən konfransı açan **Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov** tədbirin əhəmiyyətini, qadınların sağlamlığının yaxşılaşdırılması və gender bərabərliyi üzrə qeyd alınan inkişaf göstəricilərinin, qarşıya çıxan problemlərin müzakirəsinin vacibliyini vurğulayıb.

Ölkəmizdə gender bərabərliyinin təmin olunması istiqamətində görülən işlərdən danı-

şan Milli Məclisin sədr müavini **Bahar Muradova** Azərbaycanın bu sahədə bir sıra beynəlxalq təşkilatlarla fəal əməkdaşlıq etdiyini bildirib, qeyd edib ki, ölkəmizin bu sahədə müvafiq təcrübəsi digər ölkələr üçün nümunə ola bilər.

Milli Məclisin deputatı Mələhət İbrahimqızı ölkəmizdə qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi, gender bərabərliyinin təmin edilməsi, məişət zorakılığına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi sahələrində qadın

əsas şərtlərdən biri adlandıran **xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfov** qeyd edib ki, Azərbaycanda bu sahədə görülən işlər ölkəmizdə gender məsələsinə göstərilən diqqətin təzahürüdür.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova deyib ki, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ötən 15 il ərzində həyata keçirilmiş Minilliyin İnkişaf Məqsədləri (2000-2015-ci illər) əsasında yaradılıb. Bu

dent, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə reallaşan önəmli layihələr bu siyasətin daha da güclənməsinə böyük töhfədir.

Azərbaycanda ilk dəfə 1918-ci ildə qadınlara səsvermə hüququ verildiyini xatırladan **BMT-nin Bakıdakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzai** bildirib ki, Azərbaycan gender bərabərliyi sahəsində xeyli irəliləyişlərə nail olub. Ölkə qanunvericiliyi qadınlara qarşı

vurğulayıblar.

Fasilədən sonra tədbir sessiyalar üzrə davam etdirilib. «Şərq tərəfdaşlığı» ölkələrində qadın sağlamlığı və gender bərabərliyi siyasətlərinin tətbiqində əldə edilən uğur və çətinliklər» mövzusunda birinci sessiyanı Avropa Parlamentinin üzvü Haidi Hautala təqdim edib. Sonra «Parlamentlərin BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə gender bərabərliyi və qadın sağlamlığına nail olunmasında məsuliyyət, təcrübə və fəaliyyətlər» mövzusunda sessiyada çıxışçılar qadın hüquqlarının və sağlamlığının yaxşılaşdırılmasına yönəlik layihələrdən danışdılar. Sessiyanın sonunda bu sahədə dünya ölkələri təcrübəsinə həsr olunmuş slayd-şou nümayiş etdirilib.

«BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üçün parlamentlərin fəaliyyətini gücləndirmək perspektivləri» mövzusunda sessiyada çıxışçılar qadın sağlamlığı və gender bərabərliyi problemlərinin həlli yollarını müəyyən etməklə əlaqədar təəssürlərini bölüşüblər.

Tədbir çərçivəsində keçirilən sessiyaların gedişində Milli Məclisin komitə sədrləri Hadi Rəcəbli, Ziyad Səmədzadə, Aqiyə Naxçıvanlı çıxış edərək gender bərabərliyinin təmin edilməsində dövlət büdcəsinin rolu, dövlət və özəl sektorların əməkdaşlığı, ailələr arasında bu sahədə maarifləndirmənin gücləndirilməsi məsələlərindən danışdılar. Bildirilib ki, Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra parlamentdə qadın hüquqları ilə bağlı 72 qanun qəbul edilib ki, bunlardan ikisi dünyada model qanun olaraq qəbul edilir.

Beynəlxalq konfransda Azərbaycanda vərəmə qarşı mübarizə yüksək qiymətləndirilib

Tbilisidə «Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya ölkələrində vərəmə qarşı mübarizədə parlamentlərin rolu» mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib. Tədbirdə vərəm xəstəliyinin səbəbləri, yayılma tendensiyası, onun qarşısının alınmasında dövlətlərin və parlamentlərin rolu geniş müzakirə olunub. Qeyd edilib ki, hər il dünyada 3 milyona yaxın insan

bu xəstəlik nəticəsində həyatını itirir. Bəzi ölkələrdə vərəmə qarşı mübarizənin təşkilində problemlər var və parlamentlər onların həllinə yardım edə bilər.

AZƏRTAC-ın yaydığı xəbərdə görə, konfransda Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva çıxış edərək, ölkəmizdə vərəm xəstəliyinə qarşı mübarizə sahəsində görülmüş işlər, qəbul olunmuş dövlət proqramları barədə

məlumat verib. Qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş Milli Vərəm Proqramı xəstəliyə qarşı mübarizəyə ayrılan xüsusi diqqətin ifadəsidir. Bu proqrama əsasən, indi Azərbaycanda xəstəliyin yaratdığı problemlərin qarşısının alınması üçün səmərəli tədbirlər görülür. Ölkəmizdə 80-nə yaxın ixtisaslaşmış vərəm mərkəzləri və müxtəlif xəstəxanalar fəaliyyət göstərir. Qəbul olunmuş dövlət proqramları çər-

çivəsində dərman preparatları xəstələrə pulsuz verilir. Penitensiar xidmətdə də vərəm mərkəzinin və xəstəxanasının yaradılması beynəlxalq təşkilatlar tərə-

findən müsbət dəyərləndirilir.

Konfransın iştirakçıları Azərbaycanda vərəmə qarşı aparılan mübarizəni yüksək qiymətləndiriblər.

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin payız sessiyasında ilk iclası

Parlamentin 2017-ci ilin payız sessiyasında Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi nin ilk iclasında komitənin sədri Əhliman Əmiraslanov əvvəlcə yaz sessiyası müd-
dətində görülən işlər barədə məlumat verib. O bildi-
rib ki, hesabat dövründə komitənin 7 iclasında 14 məsələ müzakirəyə çıxarı-
lıb. Bunlardan 13 qanun la-
yihəsi Milli Məclisin plenar

ola bilər. Payız sessiyası dövründə bu məsələnin həlli üçün müəyyən işlər görülməyi qeyd olunub.

Komitə sədri həmçinin parlamentin payız sessiyası dövründə iki qanun layihəsinin - «Psixoloji yardım haqqında» və «Reproduktiv sağlamlıq haqqında» sənədlərin plenar iclasın gündəliyinə salınacağını diqqətə çatdırıb. Qeyd olu-

iclasına təqdim olunub, müzakirələrdən sonra sənədlər qəbul edilib. Bu qanun layihələrinin çox önəmli sənədlər olduğunu vurğulayan Əhliman Əmiraslanov bildirib ki, hesabat dövründə komitənin ünvanına vətəndaşlardan 200-dən artıq ərizə və müraciət daxil olub. Komitə üzvləri müraciətlərdə qaldırılan məsələlərin həlli üçün əllərindən gələni əsirgəməyiblər. Millət vəkili bəlgələrdə mütəmadi olaraq seçiciləri ilə görüşlər keçirib, onların problemlərinin həllində lazımı köməkliklər göstəriblər. Komitənin 2017-ci ilin yaz sessiyası dövründə görülən işlər barədə hesabatı məqbul hesab edilib.

Sonra Əhliman Əmiraslanov 2017-ci ilin payız sessiyasının qanunvericilik işləri planı barədə danışaraq bildirib ki, Azərbaycanda gözün buynuz qışasının ölkəyə gətirilməsi ilə bağlı problemlər var. «Mülki dövriyyənin müəyyən iştirakçılarına mənsub ola bilən və dövriyyədə olmasına xüsusi icazə əsasında yol verilən (mülki dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış) əşyaların siyahısı»na daxil edilmiş bu transplantlar gələcəkdə ölkəmizdə də ola bilər. Gözün buynuz qışasının bankını yaratmaq və göz qışasını cəsədlərdən götürmək mümkün

nub ki, komitədə «Tibbi optika haqqında» qanun layihəsinin hazırlanması, bununla əlaqədar ictimai dirləmələr nəzərdə tutulur.

Millət vəkili Musa Quliyev, Rəşad Mahmudov, Qənirə Paşayeva, Kamilə Əliyeva, Mələhət İbrahimqızı, Sədaqət Vəliyeva, İlham Məmmədov, Rafiq Məmməd həsənov payız sessiyasında komitənin gündəliyinə daxil edilən sənədlər barədə fikirlərini bildirdilər. Qanunvericilik işləri planı yekdilliklə təsdiqlənib.

İclasda «Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında» Qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə sənədə baxılıb. Qeyd olunub ki, qanuna təklif edilən əlavəyə əsasən, əhalinin sanitariya-epidemioloji salamatlığının təmin edilməsi sahəsində elmi tədqiqatların qiymətləndirilməsini və əlaqələndirilməsini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi elmi təşkilat həyata keçirəcək. Əhalinin sanitariya-epidemioloji salamatlığının təmin edilməsi sahəsində elmi tədqiqatlar «Elm haqqında» Qanunla müəyyən edilən qaydada həyata keçiriləcək.

Layihə Milli Məclisin
plənar iclasına tövsiyə
olunub.

Hər yerdə olduğu kimi, Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda (ADHTİ) da yeni tədris ili başlayıb. Bu tədris ili üçün Səhiyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi təqvim planında bir sıra yeniliklər var. Plana müasir informasiya və təhsil texnologiyalarına əsaslanan ixtisasartırma kursları daxil edilib. Səhiyyə nazirinin əmrinə uyğun olaraq, səhiyyə mütəxəssislərinin peşə bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi prosesinin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması məqsədi ilə cari tədris ilindən davamlı tibbi təhsil sisteminə keçiləcək. Belə ki, həmin əmrlə «Həkimlərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinə dair müvəqqəti Qaydalar» təsdiq edilib, səhiyyə idarə və müəssisələrinin rəhbərlərinə öz işlərində onlara əsaslanmaq tapşırılıb.

Bu barədə Ə.Əliyev adına ADHTİ-də davamlı tibb təhsili sisteminin tətbiqi ilə əlaqədar keçirilən «dəyirmi masa»da **İnstitutun rektoru, professor Nazim Qasımov** danışıb. O qeyd edib ki, tibb elmi çox sürətlə inkişaf edir, daim yeni biliklərlə zənginləşir. ADHTİ-də tətbiq edilməyə başlayan davamlı tibbi təhsilə keçid də ilk növbədə zamanla ayaqlaşmaq, onun inkişafından geridə qalmamaq zərurətindən yaranıb. Yeni tədris ilində keçid dövrü kimi institutun Sinir xəstəlikləri, Anesteziologiya və reanimatologiya, Mikrobiologiya və epidemiologiya, Otorinolaringologiya və kardiologiya kafedralarında təkmilləşdirmə kurslarının təşkili və proqramlarının hazırlanması, həmçinin sertifikatıyadan keçmək üçün sənədlərin qəbulu pilot layihəsi üzrə aparılacaq.

Professor N.Qasimov nazirliyin əmrinə əsasən həkimin peşəkar fəaliyyəti dövründə davamlı tibbi təhsilin kreditlər vasitəsilə həyata keçirilmə mexanizmi və zəruri miqdarın hesablanma qaydası barədə ətraflı məlumat verib. Qeyd edib ki, tətbiq ediləcək «Həkimlərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinə dair müvəqqəti Qaydalar»a əsasən, davamlı tibb əhsili ali tibb təhsilini təsdiq edən sənəd alınan gündən başlayır və həkimin bütün peşəkar fəaliyyəti dövrünü əhatə edir. Davamlı tibbi təhsilin zəruri miqdarının hesablanması kreditlər vasitəsilə həyata keçiriləcək. Həmin kreditlər təkmilləşmə kurslarında və toplanma sistemi metodu ilə yığılaçaq. Sertifikasiya dövrü ərzində həkim hər il orta hesabla 48 kredit olmaqla, minimum 240 kredit toplamalıdır. Bu,

**Yeni dərslərdə Həkimləri
Təkmilləşdirmə İnstitutunda bir
sıra yeniliklər tətbiq olunacaq**

həkimin sertifikatıya prosesinə buraxılması üçün mütləq şərtidir. Pəşkar fəaliyyətinin 5 ili ərzində həmin kredit normasını toplaya bilməyən həkim sertifikatıya buraxılmayacaq və onun praktik fəaliyyəti dayandırılacaq.

Davamlı tibb təhsili kreditlərinin hesablanması təsdiq olunmuş xüsusi cədvələ əsasən aparılacaq.

ki tibb müəssisələrində ixtisas təcrübəsi keçilməsi aiddir.

Bildirilib ki, Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda həyata keçiriləcək pilot layihəsinin nəticələrinə əsasən, davamlı tibbi təhsil sistemi digər ixtisaslar üzrə də tətbiq olunacaq.

«Dəyirmi masa»da **İnstitutun**

Təkmilləşdirmə kurslarından istifadə olunduqda, həkimin ixtisas üzrə təhsil proqramının bütün modullarını bir (və ya bir neçə) təkmilləşdirmə kursu ilə keçərək 240 krediti toplaması onun sertifikatıya prosesinə buraxılması üçün kifayət edəcək.

Bildirilib ki, təkmilləşdirmə kursları Ə.Əliyev adına ADHTİ tərəfindən müvafiq ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının modulları əsasında həyata keçirilir, yəni və distant (məsafədən) formada təşkil edilir. Təkmilləşdirmə kursunun minimal müddəti 1 həftədən az, maksimal müddəti isə 2 həftədən çox olmamalıdır.

Toplanma sistemi həkimin ölkədə və ya beynəlxalq səviyyədə akkreditə olunmuş davamlı tibbi təhsil üzrə tədris, yaxud elmi tədbirlərdə iştirakı, elmi, pedaqoji, həmçinin müstəqil davamlı tibbi təhsili fəaliyyəti vasitəsilə kredit vahidlərinin yığılması yolu ilə həyata keçirilir. Onun elmi jurnal, məcmuə və nəşrlərdə, qeydiyyatdan keçmiş elektron elmi nəşrlərdə dərc olunmuş məqalələri, dərslik, tədris və metodik vəsaitlərin, monoqrafiyaların hazırlanması, rezidentlərin iştirakı kursiyası, seminar və treninqlərin aparılması, habelə digər tədris işlərinin həyata keçirilməsi kimi fəaliyyətləri də kreditlərin hesablanması nəzərə alınır.

Müstəqil fəaliyyətə isə ixtisas üzrə elmi məqalələrin və tibbi ədəbiyyatın müəllifəsi, audiovizual dinləmələr, yeni diaqnostika və müalicə metodları, tibb texnologiyaları və texnikasını mənimsəmək məqsədi ilə ölkədə və ya xaricdə

proroktoru, dosent Təyyar Eyvazov distant təhsil sistemi barədə danışır. Onun dediyinə görə, distant təhsilin məğzi ondan ibarətdir ki, təhsil almaq hansısa zaman və məkandan asılı olmur və dinləyici internet vasitəsilə onlayn təlim imkanı qazanır. Distant təhsilə qoşulmaq üçün qeydiyyatdan keçib baza bilik səviyyəsini təyin etmək üçün test suallarına cavab vermək lazımdır. Müdavimin bilik səviyyəsi təyin edildəndən sonra ona təkmilləşmək istədiyi mövzunu seçmək təklif olunur. Təhsilin müddəti onun yığdığı bala əsasən təyin edilir. Balın miqdarı yüksək olduqca təhsil müddəti o qədər qısa olur. Təhsil müddətində müdavimə onlayn mühazirələr oxunur, tapşırıqlar verilir və axırda test suallarının cavablandırılması aparılır. Cavablar yoxlanandan sonra ona kredit balları verilir və uyğun sertifikat təqdim olunur.

Qeyd olunub ki, ADHTİ-da yeni tədris ilində də tədris prosesində modul sistemindən istifadə ediləcək, iş yerində ixtisaslaşma keçmək istəyən həkimlər üçün də şərait yaradılacaq. Bunun üçün həmin arzuda olan həkimlərin çalışdıqları müəssisələrin rəhbərləri məktubla institut rəhbərliyinə müraciət etməlidirlər.

Tədbirdə vurğulanıb ki, Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq şöbələri davamlı tibbi təhsil sisteminin ölkədə tətbiqi üçün artıq fəaliyyətə başlayıb. Səhiyyə müəssisələrinin rəhbərlərinə onların tabeliyində olan həkimlərin davamlı tibbi təhsil almaları üçün şərait yaradılmasını təmin etmələri haqqında göstəriş verilib.

BAS SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Əliniyaz MƏMMƏDOV,
Tibb elmləri doktoru,
professor

Aparılan elmi-tədqiqat işlərinin və müşahidələrin təhlili göstərir ki, son vaxtlar əhali arasında öddəşi xəstəliyi (ÖDX, xolelitiaz) durmadan artır. 2014-cü ildə Qastroenteroloqların XXIV Beynəlxalq konqresində verilən məlumata görə, bu xəstəliyə dünya əhalisinin 10-15 faizində rast gəlinir. Əgər artım belə tempdə davam etsə, 2050-ci ilə kimi bu göstərici 20 faizə çatacaq. Əhali arasında yayılmasına görə ÖDX ancaq ürək-damar və şəkərli diabet xəstəliklərindən geri qalır, həzm traktı xəstəlikləri içərisində isə liderdir. Hər il dünyada 1,5-1,6 milyon insan öddəşi xəstəliyi səbəbindən xolesistektomiya əməliyyatına məruz qalır. Rusiyada bu rəqəm 110 min, ABŞ-da 600 min, Azərbaycanda isə 4-5 min civarındadır. ABŞ kimi inkişaf etmiş ölkədə bu xəstəlikdən hər il on minə yaxın insan həyatını itirir. Ona görə ÖDX xoşxassəli xəstəliklər qrupuna aid olsa da, onun geniş yayılması, etiologiyasında gender faktorunun, yaşın, qidalanma rejiminin, bir sıra ekoloji amillərin, urbanizasiya və s. proseslərin iştirakı problemi daha **çox tibbi-sosial baxımdan** yanaşmağı tələb edir.

Risk amilləri: Bir sıra fundamental epidemioloji tədqiqatların nəticələrinə görə, xolelitiazın yaranmasında önəmli rol oynayan risk faktorları içərisində ilk yerlərdən birini gender amili tutur. Belə ki, xəstəliyin qadınlar arasında yayılma göstəricisi 17, kişilərdə isə 8 faizdir. Reprodaktiv yaşda 4:1 olan bu nisbət ahl və qoca yaşlarda müəyyən qədər aradan qalxır. Qadınlarda bu xəstəliyə daha çox təsadüf edildiyini 5F formulu ilə göstərirlər. Belə ki, öddəşi xəstəliyinə əsasən 40 yaşı ötmüş (Forty), çox doğmuş (Fertile), kök (Fat), sarışın (Fair) qadınlarda (Female) rast gəlinir.

Qadınlarda və kişilərdə öddəşi xəstəliyinin rastgəlmə tezliyi arasındakı fərq cinsi yetişkənlik dövründən sonra cinsi hormonların təsiri və disproportsiyası ilə əlaqədar müşahidə edilir. Sübut olunub ki, menopauza

Öddəşi xəstəliyinin yaranmasında və inkişafında sosial amillərin rolu

dövründə hormonal sistemdə dəyişikliklər öd kisəsinin yığılma funksiyasının azalmasına, habelə ödün fiziki-kolloidal vəziyyətində ciddi disbalansa səbəb olur. Kişilərdə isə öd daşının yaranmasında hormonal pozuntunun hər hansı rolu müəyyən edilməyib. Qadınlarda çoxsaylı hamiləliklər, abortlar, doğuşlar xolelitiazın əmələ gəlməsində (75-82,3%) böyük rol oynayır. Bu, orqanizmdə hormonal fonun dəyişməsi nəticəsində öd kisəsinin təqəllüs (yığılma) funksiyasının zəifləməsi, öd turşuları ifrazının azalması, ödün fiziki-kimyəvi, reoloji xüsusiyyətlərinin dəyişməsi və s. amillərlə əlaqədardır. 50 faiz hallarda hamiləlik dövrünün USM görüntülərində öd yollarında öd çöküntüsü (biliary sludge, BS), əksər vaxt isə mikrolitiazlar aşkarlanır. Hamiləliyin son 3 ayında uşaqlığın təsiri ilə artan qarındaxili təzyiq öd kisəsinin təqəllüs qabiliyyətinin zəifləməsinə və öd yollarında durğunluğa səbəb olur. Bundan əlavə, hamiləlik ödün fiziki-kimyəvi xüsusiyyətlərində əsaslı dəyişikliklər yaradır. Tədqiqatlara görə, mütləq oral kontraseptiv preparatlar qəbul edən qadınların da öd yollarında əksər vaxt BS və mikrolitiaz qeydə alınır. Onlarda ÖDX daha tez formalaşır və digər qadınlardan 2 dəfə çox təsadüf olunur.

Qadınlarda ödün tərkibində biokimyəvi destabilizasiya yaranan metabolik pozuntuların əsas səbəbi qanda estrogenlərin səviyyəsinin artmasıdır. Bu hormonlar qaraciyər reseptorlarında lipoproteinlərin əmələ gəlməsini stimullaşdırır, bağırsaqlardan xolesterinin sorulmasını və onun ödə sekresiya olunmasını gücləndirir. Öddə xolesterinin normadan artıq olması isə qadınlarda ÖDX-nə daha çox rast gəlinməsinə gətirib çıxarır. Maraqlıdır ki, 70 faiz hallarda hamiləlik vaxtı öd yollarında müşahidə edilən çöküntülər doğuşdan sonra olmur.

Öddəşi xəstəliyini əmələ gətirən əsas risk amillərindən biri də **yaş faktorudur**. ÖDX yaşlı nəsil arasında həzm traktı orqanlarının ən çox yayılmış patologiyası olsa da, son vaxtlar ona uşaqlarda da (5%) rast gəlinir. Tədqiqatlar göstərir ki, valideynlərində xolelitiaz olan uşaqların ödünün tərkibində xolesterinin miqdarı daha çox olur. Bu xəstəliyə ana xətti ilə genetik meyillilik üstünlük təşkil edir.

Yaşla əlaqədar ÖDX-nin artması öd kisəsində gedən involyativ dəyişikliklərlə əlaqə

dardır. Belə ki, kisənin böyüməsi, uzunluğunun artması (divarda özəl tonusunun və elastikliyin azalması hesabına) tədricən özəl qışasında atrofiyaya və arteriyanın endotelinin fibrozlaşmasına səbəb olur. Bunlar öd kisəsinin motor-evakuator funksiyasının azalmasına və öd durğunluğuna gətirib çıxarır. Yaşlılarda uzunmüddətli alimantar yükə davamlılıq zəifləyir, ekzogen xolesterin metabolizmi əhəmiyyətli dərəcədə yavaşlayır, orqanizmin xolesterinə tələbatı azalır. Nəticədə, həddən artıq xolesterin ödlə xaric olunur, bu da ödün tərkibində ciddi disbalans yaradır.

Öddəşi xəstəliyinin əmələ gəlməsi ilə **qidalanma rejimi** arasında da çox sıx əlaqə müəyyən olunub. Qidanın tərkibindəki heyvani yağlar, xolesterin, rafinə olunmuş karbohidratlar ödü xolesterinlə həddən artıq zənginləşdirir. Qida rasiönunda kəskin qida əlavələrindən istifadə və vitamin çatışmazlığı (xüsusən E vitamini) xolestazın meydana çıxmasında mühüm rol oynayır. Tərkibində toxuma lifləri olmayan və ya az olan qidalar bağırsağın tranzit funksiyasını pozur, bu da ikinci öd turşularının daha çox sorulmasına səbəb olur və nəticədə ödün litogenliyi yüksəlir. Balanslaşdırılmamış qida qəbulu, çox yemək, artıq çəki, piylənmə xolelitiazın artması üçün zəmin yaradan əsas risk amillərindəndir. Bədən çəki indeksinin 35-dən yüksək olması istər kişilərdə, istərsə də qadınlarda öd daşlarının yaranma riskini 20 dəfədən çox yüksəldir.

Kortəbii arıqlama zamanı qida tərkibində bəzi əsas ərzaqların azaldılması, onların disproportsiyası, həmçinin uzunmüddətli aclıq da öd turşularının enterohepatik sirkulyasiyasını pozur, nəticədə, ödün litogenliyi artır. Normal qidalanma rejimi bərpa olduqdan sonra isə öd çöküntüsü təxminən 4 həftə ərzində öz-özünə aradan qalxa bilər.

Xolelitiazın inkişafına **hipodinamiya və adinamiya** da təsir edir. Bəzi qrup insanlarda, məsələn, həftədə 40 saat televiziya baxanlarda (təqaüd yaşda), oturmaq işi olanlarda ÖDX-nin əmələgəlmə riski 2 dəfə çoxdur. Bu xəstəliyə ağır fiziki əməklə məşğul olanlar arasında daha az rast gəlinir.

Əsasən **inkişaf etmiş və urbanizasiya prosesi** getmiş ölkələrdə təsadüf olunduğu üçün xolelitiazı sivilizasiya xəstəliyi də hesab edirlər. Hazırda orta səviyyədə yaşayan Hindistan, Çin, Pakistan, İndoneziya, Rusi-

ya, Braziliya və s. ölkələrdə əhali arasında şəkərli diabet, piylənmə, ateroskleroz, hipertoniya kimi xəstəliklərlə yanaşı, öddəşi xəstəliyinin də artımı müşahidə olunur. Bu, aktiv urbanizasiya, meqapolisin stresli həyatı və böyük şəhərlərin litogen xarakterli qida rasionu, ekoloji faktorlar və s. ilə əlaqədardır.

ÖDX-nin əmələ gəlməsi və inkişafında ödün kimyəvi tərkibinin pozulması xüsusi rol oynayır. Qeyd edək ki, bu daşların yaranması ilə bağlı 2 nəzəriyyə var. Birinci nəzəriyyəyə görə, qaraciyərin özündə ilkin olaraq patoloji dəyişikliyə uğramış litogen xüsusiyyətli öd sekresiya olunur, nəticədə, öd çökərək xolesterin daşlarını əmələ gətirir. Digər nəzəriyyəyə əsasən isə, öd kisəsinin disfunksiyası nəticəsində kisədə durğunluq və çöküntü olur, beləliklə, öd daşları yaranır. Ancaq tədqiqatlar göstərir ki, öd daşlarının əmələ gəlməsində yuxarıda qeyd olunan faktorlarla yanaşı, digər etio-patogenetik mexanizmlərin də rolu var. Belə ki, ödün tərkibində onu kolloid vəziyyətdə saxlayan öd turşularının və fosfolipidlərin miqdarının azalması və xolesterinin çoxalması onun litogenliyinin artmasına və daş əmələ gəlməsinə səbəb olur. Ödün kimyəvi tərkibi və onun fiziki-kolloid xüsusiyyəti müəyyən dərəcədə yaşla əlaqədardır. 40 yaşa qədər ödün litogenliyi əsasən qaraciyərdə xolesterin sintezinin güclənməsi ilə təmin olunursa, 50 yaşdan yuxarı litogenlik öd turşularının sintezinin azalması, ödün özlülüyünün və səthi gərilməsinin artması hesabına baş verir. 40-50 yaşlarda isə bu iki sistem arasında sanki sabillik olur.

Öd daşları 90 faiz halda xolesterin, 2-3 faiz halda kalsium duzu, 3-5 faiz halda isə piqment tərkibli olur. Əgər daşların tərkibində xolesterinin miqdarı 50 faizdən artıqdırsa, xolesterin daşları, 20-50 faiz olarsa, qarışıq daşlar, 20 faizdən az olarsa, piqment daşları hesab edilir. Avropada 90 faiz halda xolesterin daşlarına, Azərbaycanda isə qarışıq daşlara rast gəlinir.

Xəstəliyin **kliniki əlamətləri** daşın harada yerləşməsindən, ölçüsündən, tərkibindən, miqdarından, paralel olaraq infeksiyanın qoşulmasından, öd yollarının funksional vəziyyətindən, həzm traktının başqa sistemlərinin nə dərəcədə zədələnməsindən asılıdır. Daş öd yollarında olarsa, ağrı daha intensiv və davamlı şəkildə, adətən mexaniki sarılıq əlamətləri ilə (skleranın saral-

ması, sidinin tündləşməsi və s.) özünü göstərir. Ağrı tutmaları adətən qidalanma rejimi pozulduqda (çox, yağlı qida qəbulu, yumurtadan istifadə və s.), fiziki və əsəbi gərginlik nəticəsində meydana çıxır, adətən ürəkbulanma, qusma, qarında köplə müşayiət olunur. Həmçinin yüksək hərarət, üşütmə də ola bilər ki, bu da xolangit və ya xolesistitin olmasına dələldir.

Ahl və yaşlı adamlarda ÖDX adətən latent gedişli olur, 70-80 faiz halda başqa patologiyaların əlamətləri ilə maskalanır.

Xəstəliyin tam və dəqiq **diaqnozu** kompleks yanaşma yolu ilə, xəstənin şikayətləri, ətraflı fiziki yoxlamalar, bir sıra laborator və instrumental müayinələr əsasında müəyyən edilir. Diaqnoz vaxtında qoyulması çox vacibdir. Müayinələr nəinki diaqnoz qoymağa, həmçinin xəstəliyin mərhələsini, daşların miqdarını və hepatobiliar sistemin funksional vəziyyətini dəyərləndirməyə imkan verir. Anamnestik məlumatları dəyərləndirərkən xəstəliyin müddəti, ağrı tutmalarının tezliyi, üşütmə və hərarətin, habelə sarılığın, yanaşı xəstəliklərin olub-olmaması mütləq araşdırılmalıdır.

Xəstəliyin yeganə müalicə üsulu 120 ildən çox tarixi olan xolesistektomiya əməliyyatıdır. Son dövrlər öddəşi xəstəliyinə görə əməliyyatların sayı xeyli artaraq, cərrahi müdaxilələr siyahısında ilk yerlərdən birini tutur. Ancaq qeyd etməliyə ki, xolesistektomiya orqanizmdə öddəşi xəstəliyi ilə əlaqədar müşahidə edilən bir sıra patofizioloji pozuntuları kompensasiya etmir, əslində digər yeni gastroenteroloji problemlər yaradır ki, bu da postxolesistektomik sindrom adlanır. Bu baxımdan, öddəşi xəstəliyinin əmələ gəlməsinin, inkişafının qarşısını almaq məqsədilə, yuxarıda sadalanan risk faktorlarını nəzərə almaqla, ödün fiziki-kimyəvi xüsusiyyətinin yaxşılaşdırılması, biliar traktın motor funksiyasının bərpası istiqamətində profilaktik tədbirlərin həyata keçirilməsi daha vacibdir.

Beləliklə, öd daşlarının əmələ gəlməsinin daşların öd kisəsində görünməsindən çox əvvəl başlayan mürəkkəb və uzun proses olduğunu nəzərə alaraq, problemi tibbi-bioloji və sosial-gigiyenik baxımdan araşdırmaq, xəstəliyə səbəb olan risk amillərini aşkarlamaq, vaxtında, düzgün kompleks profilaktik tədbirlər həyata keçirməklə xəstəliyin qarşısını almaq mümkündür.

HYCLADOX

Doxycycline Hyclate 100 mg

HƏDƏFƏ
BİR ADDIM...

✓ SİSTİT

✓ PROSTATİT

✓ URETRİT

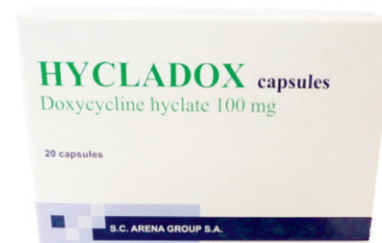
✓ ORXİT

✓ EPİDİDİMİT

✓ SIZANAQLAR

✓ CİVZƏLƏR

✓ PİODERMİYA

1 kapsul gündə 2 dəfə

S.C. ARENA GROUP S.A.

FARLOSAR®

Losartan Potassium 50 mg
Hydrochlorothiazide 12.5 mg

- Arterial hipertenziya
- Ürək çatışmazlığı
- Sol mədəciyin asimptom disfunksiyası

- Təzyiqi stabil və uzunmüddətli azaldır
- Reflektor taxikardiya yaratmır
- Kəsilmə sindromu vermir
- Quru öskürək, ödem kimi əlavə təsirləri yoxdur
- Effektini 24 saat saxlayır

PLUS

1 tablet gündə 1 dəfə

Normal təzyiq, rahat həyat!

Azərbaycanda alman keyfiyyətli məhsul

Yəqin ki, başlığı oxuyarkən tərəddüd edəcəksiniz, «bu sadəcə bir reklamdır» deyib keçmək istəyəcəksiniz. Çünki alman keyfiyyətli məhsulun ancaq Almaniyada, almanlar tərəfindən istehsal oluna biləcəyini düşünürsünüz. Əslində mən də o fikirdə idim. Lakin indi tam əksini iddia edirəm! Çünki «TAC» şirkətinin ən məşhur brendi – öz dadı, ətri, ləzzəti, hətta rəngləri ilə bizi uşaqlığımıza aparan «Gülüstan» limonadlarının istehsal prosesinin şahidi qismində çıxış edəcəyəm.

fiyyətli konsentratlar və təbii artezian suyundan hazırlanır. Onun mənbəyi Qafqaz dağlarının dik təpələrlə əhatələnmiş, yaşıllıqlarla zəngin ətəyində, Xudat qoruq zonasındadır. 420 metr dərinlikdən çıxarılan bu su minerallarla zəngindir və ideal təmizliyə malikdir. Təbii ki, yerin altından çıxarılan suyun ideal təmizliyi qədər, bu

salçı şirkət «Gülüstan» limonadlarının qablaşdırılmasını Almaniya istehsalı olan «Krones» avadanlığı ilə həyata keçirir. «TAC» MMC-nin müəssislərinin sözlərinə görə, «Krones» dünyada tanınmış qida məhsulları xətlərinin istehsalı ilə məşğul olan şirkətdir. Bu texniki avadanlıq məhsulun istehsalını artırmağa, həmçinin təbii suyun təmizlənməsinə nəzarəti gücləndirməyə imkan verir. Eyni zamanda, qabların

nəzarəti daim genişləndirir və mütəmadi olaraq bu sertifikatlarla uyğunluğu təsdiqləyir. O da qeyd olunmalıdır ki, təkə məhsullar deyil, onların qablaşdırıldığı plastik butulkalar da zavodun özündə, yüksək keyfiyyətlə istehsal edilir.

«İnsanı geyiminə görə qarşılayırlar» deyimini bir qədər dəyişib desək, məhsula ilk qiyməti onun görünüşünə görə verirlər. Hamımız yaxşı bilir ki, istənilən məhsulun keyfiyyəti qədər olmasa da, qablaşdırması, görünüşü də çox önəmlidir. Məhz buna görə də plastik butulkalarda istehsal olunan limo-

Məqsədim odur ki, bu günə qədər eşitdiyiniz «O rəng qatılmış suları az için», «İçməkdən doymadığın suyun qabları zibilliklərdən yığılır», «Hamısı xəstəlik mənbəyidir» və s. kimi rəyləri, tövsiyələri eşidərkən, veriləcək cavabınız olsun. İnanaraq deyəsəniz ki, «Mən sizin düşündüyünüz kimi, sexlərdə kустar üsullarla hazırlanan keyfiyyətsiz suları deyil, **alman keyfiyyətli «Gülüstan» limonadını içirəm»**. Təkcə deməklə kifayətlənməyəsəniz, həm də fikrinizi əsaslandırma biləsəniz. Bunun üçün isə görək bir az da vaxt ayırıb, mənim 20 ildir ölkəmizdə içməli su istehsalçıları arasında lider mövqelərdən birini tutan «TAC» şirkətinin Bakının Sulutəpə qəsəbəsində yerləşən zavodunda gördüklərimlə, öyrəndiklərimlə tanış olasınız.

təmizliyin istehsal prosesi yekunlaşanaq qorunması da mühüm şərtidir. Və öyrəndim

ki, şirkət suyu onun əldə olunması, daşınması, istehsalı, qablaşdırılması zamanı ən az üç qat nəzarət mərhələsindən ke-

çirir. Suyun daşdığı maşınlar, zavodda saxlandığı çənlər vaxtılı-vaxtında təmizlənir.

Daim yüksək keyfiyyət standartlarına sadıq qalan isteh-

salçı şirkət «Gülüstan» limonadlarını ilə bağlı sizi maraqlandıran daha bir məsələ onun hər kəsin zövqünə uyğun geniş çeşidlərinin necə əldə olunmasıdır. Narahat olmağa dəyməz. Bunun üçün «TAC» MMC-də nə hansısa boyadan, nə də dadlandırıcıdan istifadə edilmir. Yayda daha çox susuzluğunuzu yatırmaq, sərinləmək, qışda təbii meyvələrin ətrini, ləzzətini duymaq üçün bəh-bəhlə içdiyiniz «Düşes», «Tərxun», «Feyxo», «Şaftalı», «Albalı», «Portağal», «Limon», «Alma», «Kola» dadında «Gülüstan» limonadları Almaniyanın «Dohler» şirkətinin məhsulu olan,

təbii meyvələrdən və giləmeyvələrdən düzəlmiş aromatizatorlardan istifadə edilərək ha-

zırlanır. Spirtsiz içkilər bazarında geniş yayılmış «Gülüstan» Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin icazəsi ilə istehsal olunur.

Qeyd edək ki, «TAC» MMC-nin yüksək ixtisaslı işçi heyətinin zəhməti və məsuliyyəti hesabına şirkətin məhsulları, o cümlədən «Gülüstan» limonadlarının keyfiyyəti dəfələrlə beynəlxalq sertifikatlarla dəyərləndirilib. Ən əsası, bu məhsullar ISO 9001:2008 keyfiyyət menecmenti standartı

nadlarla yanaşı, yeni şüşə butulkalarda qablaşdırılan «Gülüstan» limonadlarının xarici görünüşü xüsusi zövqlə dizayn edilmiş və yeni texnoloji avadanlıq vasitəsilə avropa ölkələrində çox populyar olan avtosliv etiketlər ilə istehsal olunur. Belə ki, istənilən yaş qrupu üçün nəzərdə tutulan sevimli dadın – «Gülüstan»ın öz görünüşü ilə süfrələrin bəzəyinə çevrilməsi üçün xüsusi səy göstərilib. Göz oxşayan nəticə isə göz qabağındadır.

Öncə qeyd edim ki, «TAC» şirkətinin «Aqua Vita», «Gülüstan», «Jingo», «Nicetea» və s. kimi məşhur brendləri alman istehsalı olan yüksək key-

fiyyətli konsentratlar və təbii artezian suyundan hazırlanır. Onun mənbəyi Qafqaz dağlarının dik təpələrlə əhatələnmiş, yaşıllıqlarla zəngin ətəyində, Xudat qoruq zonasındadır. 420 metr dərinlikdən çıxarılan bu su minerallarla zəngindir və ideal təmizliyə malikdir. Təbii ki, yerin altından çıxarılan suyun ideal təmizliyi qədər, bu

salçı şirkət «Gülüstan» limonadlarının qablaşdırılmasını Almaniya istehsalı olan «Krones» avadanlığı ilə həyata keçirir. «TAC» MMC-nin müəssislərinin sözlərinə görə, «Krones» dünyada tanınmış qida məhsulları xətlərinin istehsalı ilə məşğul olan şirkətdir. Bu texniki avadanlıq məhsulun istehsalını artırmağa, həmçinin təbii suyun təmizlənməsinə nəzarəti gücləndirməyə imkan verir. Eyni zamanda, qabların

sertifikatı alıb. Müəssisənin keyfiyyət üzrə meneceri Sevinc xanım Həsənovanın sözlərinə görə, «TAC» MMC məhsullara əlavə olunan inqrediyentlərə

Odur ki, siz də mənim kimi keyfiyyət axtarışındasınızsa, tərəddüd etmədən «Gülüstan»ı seçib, ləzzətlə içə bilərsiniz.

Bu dəfə redaksiyamızın qonağı şair, nasir, publisist, az qala hər sözü nəğməyə çevrilən söz adamıdır. Onun şeirlərinə min beş yüzdən artıq mahnı bəstələnib və onlar Azərbaycanın korifey sənətkarlarının ifasında səslənib, dillər əzbəri olub. Əslində, haqqında uzun-uzadı danışmağa ehtiyac yoxdur. Çünki o, yaradıcılığı ilə yanaşı, nurlu siması, danışq tərz, sadəliyi, yüksək mədəniyyəti, müsbət enerjisi... ilə də özünü xalqına lazımi səviyyədə təqdim edib. Həmsöhbətim Azərbaycan Respublikasının «Əməkdar incəsənət xadimi» Baba Vəziroğludur.

- Baba müəllim, necəsiniz?

- Adi müasir Azərbaycan vətəndaşı necə ola bilərsə, eləyəm. İndiki zamanda çox yaxşı olmaq mümkün deyil, amma heç vaxt pessimizmə qapılıram. Həmişə planlar qururam və hər şeyin yaxşı olacağına inanıram. Atalar deyir ki, niyətin hara, mənzilin də ora. Gecə-gündüz ağlayıb-sızlasan, həyatından, yaşayışından şikayət etsən, səadətə çata bilməzsən. Ümumiyyətlə, düşünürəm ki, şükürlü insan olmaq lazımdır. Allah da belə insanları sevir. Naşükür olanları isə nə Allah sevir, nə də bəndə. Bu mövzuda çoxlu şeirlərim də var. Onlar insanları gözütöxlü, optimizmə çağırır.

Amma mən şükürlü olmaq deyəndə hər şeylə barışmağı, öz taleyi, bəxti ilə razılışıb oturmağı nəzərdə tutmuram. Allah da deyir ki, səndən hərəkət, məndən bərəkət. Həzrət Əli ən böyük ibadət iş görmək olduğunu söyləyib. İş, əmək hər şeydən əzfəldir. Ona görə mən əlimi-ələmin üstünə qoyub şükür edənlərdən deyiləm və tövsiyəm də bu deyil. Sadəcə, demək istəyirəm ki, Tanrı heç nədən, təmənnasız bu dünyanı bizə bəxş edib, qulağımız eşidirsə, gözlerimiz gözəllikləri görürsə, bunlara görə şükür etməliyik. Mən həmişə şükür edirəm və hər şeydən razıyam.

- Sizin üçün xoşbəxtlik nədir?

Baba Vəziroğlu: «Nağıllara

- Mənim üçün dünyada ən böyük xoşbəxtlik özünüifadə şansına malik olmaqdır. Bu baxımdan, cəmiyyətdə müəyyən mövqe tutan, tanınan, öz zəhmətinin bəhrəsini görən insanlar çox şanslıdırlar. Çünki Allah onlara belə bir yol açıb. Elə insanlar var ki, həddən artıq istedadlıdırlar, bacarıqlıdırlar, təhsillidirlər, amma Allah onlara kiçik bir şans verməyib ki, həyatda parlansınlar, cəmiyyətdə layiqli mövqe tutsunlar. Bu halda düşünürsən ki, nə yaxşı ki, İlahi mənə özümü ifadə etməyə imkan verdi.

Bu mənada, mən xoşbəxt insanam – həm bütün dövrlərdə özümü lazımi səviyyədə ifadə etmək şansım olduğu üçün, həm də müəyyən yaşa çatdıqda həyatın mütləq həqiqətlərini dərk etdiyim üçün. Bu həqiqətləri dərk etdiyən zaman sənin xoşbəxtliyinə sədd çəkən maneələr tədricən aradan qalxır. Bu həqiqətlərə bəzi insanlar gənc, bəziləri ahlı yaşda çatır. Yəni yaşadıkları illərin sayına görə yox, qazandıqları təcrübəyə, özəl xüsusiyyətlərinə, həyata baxışlarına görə həqiqəti tapa bilirlər. Bundan sonra yaşamaq daha asan olur. Bəziləri isə həyatın mütləq həqiqətlərindən bixəbər həyatdan köçürlər.

- Sizin həyatınızın mütləq həqiqəti nədir?

- Bu dünyada heç nədən və heç kimdən nəsə ummamaq, gözləməmək. İnsan ancaq özündən umub-küsməli, özünə

arxayın olmalıdır. Mən bir doqma, ehkam kimi qəbul etmişəm ki, insanın dostu da, düşməni də özüdür. Etdiyin hər şeyə, hər hərəkətə həm dost, həm də düşmən gözü ilə baxırsan, kamil insansansa, obyektiv, dəqiq qiymət verə bilirsən. Amma kənardan kimin dost, kimin düşmən olduğunu, sənə həqiqəti deyib-demədiyini bilmir-sən.

- Azərbaycanda şeirləri nəğməyə çevrilmiş şairlər arasında ön sırada dayanırsınız. Nəğməkar şair kimi tanınmaq necə hissidir?

- Bu, böyük bir tituldur. Təəssüf edim, Azərbaycanın ilk nəğməkar şairlərindən biri Mikayıl Müşfiqdir. Onun yazdığı hər şeirin öz nəğməsi var. O nəğməni qoşacaq ürəyə sahib bəstəkarlar lazımdır. Hər şair nəğməkar ola bilmir. Bu önəmli missiyanı layiqincə yerinə yetirmək qürurvericidir.

Mən hələ universitetin 1-ci kursunda oxuyanda ilk dəfə şeirlərimə musiqilər bəstələnib. Onda hələ 17 yaşım vardı. Həmin nəğmələr Azərbaycan televiziyasında səsləndi. Mənim sözlərimə yazılmış mahnıları Şövkət Ələkbərova, Rəşid Behbudov, Flora Kərimova kimi korifeylər ifa edib. Demək olar ki, Azərbaycandakı bütün bəstəkarlarla, müğənnilərlə işləmişəm. Son zamanlar Kamal müəllimlə 50-dən artıq mahnı yazmışıq və istər siyasi, istər məhəbbət və s. mövzularda olan bu əsərlər dillər əzbəri

olub. Bütün əsrlərin ən böyük azərbaycanlısı Heydər Əliyev haqqında yazılmış, Ağadadaş Ağayevin ifa etdiyi «Sən elə bir zirvəsən», Alim Qasımovun həyat verdiyi «Xatirədir», «İlahi» bu gün milyonların nəğməsidir.

Yeri gəlmişkən, səhiyyə nazirinin müavini Abbas Vəlibəyovla da bir neçə mahnı işləmişik. Məsələn, Mübariz Tağıyevin gözəl ifa etdiyi «Azərbaycanımız» mahnısı və s.

- Heç olub ki, şeirinizə yazılmış hansısa musiqini dinləyəndə təəssüflənəsiniz və ya kiminsə ifasından narazı qalasınız?

- Hər şey olur. Sel gələndə, özü ilə çör-çöp də gətirir. Onu

hər gün ot yeyə bilmirik. Digəri «JEK» müdirindən şikayətlənər. Təbii ki, bunlar xırda məişət problemləridir. Vaqif Səmədoğlu müsahibələrinin birində şairlərin həmişə müxalifətdə olduğunu demişdi. Mən də bu fikirdəyəm. Amma biz «JEK»lə, hansısa nazirliyin şöbə müdiri ilə yox, Allahla, global istiləşmə ilə, dünya güclərinin savaşı ilə və s. müxaliflik. Yazarlar, fikir, düşüncə adamları daha global məsələlərə görə narahat olurlar. Məsələn, mən insanların tədricən bir-birinə biganə olmasından, kitabdan, deməli, həm də mədəniyyətdən, intellektdən, kamillikdən uzaqlaşmasından nigaranam. Bəxtiyar Vahabzadənin

deyim ki, mahnıların taleyi də insan taleyi kimidir. Bəzən gözəl bir şeirə gözəl musiqi yazılır, ifa da əla alınır, amma bəxti gətirmir. Hərdən isə elə-belə bir mahnı yazırıq, heç böyük gözləntimiz də olmur. Ancaq baxırıq ki, onu milyonlar sevdi. Bəzən isə çox ümid bəslədiyimiz mahnıları naşı ifaçılar korlayırlar. Musiqi naşı əllərdə qorxulu olur. Çünki onunla gözəl şeylər də təbliğ edə bilərsən, xalqın zövqünü korlaya da bilərsən.

- Jurnalistika ixtisası üzrə təhsil almısınız və uzun müddət bu sahədə fəaliyyət göstərmisiniz. Sonra niyə davam etmədiniz?

- Sovet dövründə ən populyar müəllif proqramlarının aparıcısı olmuşam. «Ömrün ayları» proqramına hamı həsrətlə, sevgi ilə baxırdı. Amma sonra bu sahədən uzaqlaşdım və düşünürəm ki, doğru qərar vermişəm. Hər dövrün öz tələbi var və mən bu günün standartları ilə uyğunlaşa bilmərəm.

- Baba müəllim, nə qədər həyata müsbət yöndən baxsanız da, yəqin ki, bir yaradıcı insan, ziyalı kimi, cəmiyyətdə sizi narahat edən məsələlər var. Əlinizdə olsaydı, nəyi dəyişmək istəyerdiniz?

- Eyni sualı ayrı-ayrı insanlara ünvanlasanız, tamamilə müxtəlif cavablar eşidərsiniz. Kamil olan və olmayan insan arasındakı fərq də bu zaman ortaya çıxır. Məsələn, biri deyər ki, dolanışığımız yaxşı deyil,

məşhur iki misrası var: «Qorxuram dünyada bir zaman gələ, İnsanlar yaşaya, insanlıq öl...» Mən də insanlığın ölməsindən narahatam. Təbiətin simasını dəyişməsindən, tədricən geni dəyişdirilməmiş məhsullar tapmayacağımızdan ehtiyatlanıram. Məsələn, artıq bazarda uşaq vaxtı yediyim şaftalıdan tapa bilmirəm, bir azdan təbii meyvələrin görüntüsünü, dadını unudacağıq. Gündəlik məişət məsələləri, xırda problemlər gec-tez düzələcək. Yadımdadırsa, 1990-cı illərin əvvəllərində ölkəmizdə ciddi kaos hökm sürürdü. Tədricən hər şey yoluna düşdü. Amma qeyd edilən problemlər ildən-ilə böyüyür və onların qarşısını almaq mümkün deyil.

- Şeirlərinizin əksəriyyətinin mövzusu sevgidir. Bu əsərlərin real qəhrəmanı varmı?

- Həmin şeirlərdə bütün qadınlardan zərər var. Amma heç birində konkret bir insan tərənnüm olunmayıb. Çünki real qadın, hətta dünya gözəli belə olsa, ədəbiyyatın yox, jurnalistikanın, publisistikanın subyekti ola bilər. Əgər sevgiyə əllə toxuna bilirsənsə, gözlə görürsənsə, bədəninlə hiss edirsənsə, artıq o, sevgi deyil. Sevgi əlçatmaz olanda qiymətlidir. Mənim sevgi subyektimin ayağı yerdə ola bilməz. O sevgi böyükdür ki, onun həsrətində, sənə, ona toxuna bilmirsən. Şeirlərimdə təsvir olunan, vəsf edilən qadın, sevgili ilahi var-

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

lıqdır, Allah kimi. Ona doğru ömür boyu yol gedirsən. Sevgiyə qovuşmaq istəyirsən, amma mümkün olmur. Yəni biz sevgini hər yerdə görürük, hiss edirik, duyuruq, tərənnüm edirik, ona doğru can atırıq. Amma heç vaxt can atdığımız ilahi mərhələyə yüksələ bilmirik. Və nə yaxşı ki, bunu bacarmırıq.

- Yaxşı ki?

- Bəli. İnsan sevgiyə çatır-sa, artıq o sevgi deyil. Dillərdə dastan olan sevgilərin heç birinin sonu vüsalla bitmir.

- Əgər tərənnüm etdiyiniz ilahi sevgiyə qovuşmaq, o mərhələni fəth etmək mümkün deyilsə, niyə insanlar bunu bilə-bilə əsrlərdir onun ardınca sürüklənir, bu haqda saysız-hesabsız əsərlər yaradır?

- İnsan çox şeyi bilir, amma dərk etmir. Bilməklə dərk etmək fərqli anlayışlardır. Məsə-

var. Yəqin ki, sizin də...

- İlk məhəbbət deyəndə, konkret bir insan, onun siması, adı ağılıma gəlir. İsmayılıda çox sərt keçən qış fəslə, kənd məktəbinin dərslik sinif otağı və həmin otaqda məndən ön partada oturan qızın şaxtadan çatlamış əlləri, mürəkkəbə bu-laşmış barmaqları yadıma düşür. İlk sevgi məktubu deyəndə də o qızın balaca barmaqları ilə yazılmış, ana dili kitabının arasında mənə verdiyi məktubu xatırlayıram. Məktubda da bir-cə cümlə: «Bu gün dərsə niyə gecikdin?» Bunun real sevgi ilə nə əlaqəsi var?! Sadəcə, özümü inandırığımız nağıldır. Amma bizim həyatımızın mənalı olması üçün o nağıl çox gözəldir.

- Şeirlərinizə əsasən romantik insan olduğunuzu düşünürdüm, amma...

- Realist və pragmatikəm. Amma mən ona görə xoşbəx-

göstərmək üçün istifadə etməzlər, əksər hallarda dəb, geyim həvəskarı olmazlar. Çünki dərk edirlər ki, bir insan digərindən yalnız elminə, savadına görə üstün ola bilər.

- Deyirlər ki, qadınlar qu-laqları ilə sevirlər. Bu baxımdan, söz ustası olanların qadınlarını daha şanslı saymaq olarmı?

- İlk mərhələdə şanslı sayılırlar. Qadınlar romantikaya daha çox meyillidirlər və buna görə həmin dövrdə affekt vəziyyətə düşürlər. Həm də bərdən-birə hamının tanıdığı, sevdii insanla ailə qurduqları üçün heyranlıq hissləri olur. Sonradan isə hər şey adiləşir. Hamıda olduğu kimi. Kobud səslənsə də, «məhəbbətin ömrü nikah masasının kəndinə kimidir» fikrində həqiqət var. Çünki tədricən məişət qayğıları, gündəlik problemlər insanı romantikadan da, heyranlıqdan

ğışlamaz. Hətta bəzi qadınlarımız kişilərin missiyasını da öz üzərlərinə götürməyə çalışırlar. Bu zaman biz təbiətə, onun qanunlarına asi çıxmış oluruq. Qadın qadın kimi olanda gözəldir, kişiye bənzəyəndə eybəcərleşir. Bunları nəzərə almayıb, müxtəlif kampaniyalara, konyunkturlara uyan insanları sevmirəm.

Mən bunları nəzərdə tutub o fikri demişəm. Yoxsa, illərdir qadınları vəsf edən adam necə başqa cür düşünə bilər?!

- Bağışlamağı bacarırsınız?

- Bu suala birmənalı cavab vermək mümkün deyil. Elə şeylər var ki, bağışlayarsan. O şeyləri Allah da bağışlayar. Amma elə şeylər var ki, onları nə Allah, nə bəndə bağışlayar. İnsan təməl prinsiplərə - əqidəyə, Vətənə, yaradana, özünə xəyanət edən adamı necə bağışlaya bilər? Mümkün deyil.

sağlamlığınıza diqqət edirsinizmi?

- Doğrusu, sağlamlığımla bağlı ciddi şikayətim yoxdur. Ümumiyyətlə, elə insanlar var ki, nə vaxt hal-əhval tutsan, deyir «ağrıyıram, ölürəm». Hətta bəziləri həkimə ona görə gedir ki, onda xəstəlik tapsın. Bu cür vasvasılıq bir şey deyil. Mən belə insan deyiləm. Bu, pessimist adamların işidir. Amma sağlamlığıma qarşı biganə də deyiləm. Nə gəldi yemirəm. Xaraktercə təbii insan olduğum üçün qadının da, heyvanın da, qidanın da təbiisini sevirəm. Məsələn, nə qədər heyvansevər olsam da, şəhər itlərini xoşlamıram. İsmayılıda bağ evimdəki heç bir təlimi, bəliyi olmayan, doğmalarına mehribanlıq göstərən, yad adamlara hürən iti sevirəm. İnsan da süni oldusa, onunla ikinci dəfə görüşməyi arzulamıram. Riyakar adamlarla otub-durmam. Ondansa kitab oxuyaram. Ona görə də dar çevrəm var.

Qidanın da təbiisinə üstünlük verirəm. İndiyədək mağazada hazır satılan heç bir şirniyyatı yeməmişəm, qablaşdırılan suları qəbul etməmişəm. Ancaq bulaq suyu içirəm. Bunu prinsipial olaraq etmirəm. Xislətimdə təbiilik var deyər, süni heç nə məni çəkmir. Bir də qırmızı əti, təbii dadlı yeməkləri çox sevirəm.

Bəlkə də bu səbəbdən ruhumu, məənəviyyatımı, orqanizmə sağlam saxlamağı bacarmışam.

- Bəs, zərərli vərdişləriniz varmı?

- Heç bir zərərli vərdişin aludəçisi deyiləm. Düzdür, gənclik illərində çox siqaret çəkirdim, amma sonra atdım. O dövrdə içkini də bir az artıq içirdim. Çevrəm elə idi ki, istər-istəməz oyunun qaydalarına uyurdum. Sonra işlədikcə, onlardan uzaqlaşdım. Hərdən yaxşı məclis olanda siqar çəkirdim. Sükan arxasındayamsa, heç vaxt, adi vaxtlarda isə həddini bilərək içirəm.

- Sonda həkimlərə arzularınız...

- Həkimlər mənim dostlarımdır. Onlarla ünsiyyətdə olmağı, söhbət etməyi xoşlayıram, amma pasiyentləri olmağı yox. Həkimlərə də arzulamıram ki, heç vaxt bir-birlərinin pasiyenti olmasınlar.

Ü.FƏRZƏLİYEVƏ

inana-inana yaşayırıq»

lən, insan bir gün öləcəyini, torpağa özü ilə bir çöp də aparmayacağını bilir. Buna baxmayaraq, daim qurur, yaradır, gələcək üçün planlar cızır, əlindən gəldiyi qədər çox var-dövlət yığmağa çalışır və s. Deməli, ölümü dərk etmir. Bu mənada, biz çox şeyi bilirik, amma dərk etmirik.

- Belə anladım ki, siz də real sevgiyə qovuşmamısınız?

- Bizim yaşadığımız sevgi deyil. Mən onlara münasibət deyirəm.

- İlk məhəbbət haqqında deyilənlər də yalandır?

- Nağıldır. İlk məhəbbət deyilən bir şeyin reallıqla əlaqəsi yoxdur. Onları biz uydurmuşuq və həmin nağıllara inanmağa çalışmışıq. O nağıllar olmasa, insan həyatı, «Nəsimi» filminə deyildiyi kimi, digər canlı məxluqatın həyatından heç nə ilə seçilməz, mənasız olar. Amma o nağıllara inana-inana mənalı, zövqlə yaşayırıq. Primitiv, sadə, uşaqların belə inana bilməyəcəyi nağıllara özümü inandırmaq istəyirik. Çünki bunsuz həyat çox boz olardı. Nağıllar mütləq lazımdır.

- Sizin yozumunuzla desək, hər kəsin uydurduğu bir ilk məhəbbət nağılı, xatirəsi

təm ki, günün 24 saatını realist ola bilmirəm. Ümumiyyətlə, yaradıcı insanlar ikili həyat sürürlər. Burada oturub sizinlə söhbət edən insanla yazı masası arxasındakı Baba Vəziroğlu bir-birindən tamamilə fərqlənir. Mən indi real həyatdayam, orada isə günahkar torpaqla əlaqələrimi üzürəm. Yaradıcılıq prosesində başqa bir aləmə düşürəm. O aləmdə valideynlərim hələ sağdır, dünyanın ən gözəl müəllimləri mənə dərs deyir. Orada daha xoşbəxtəm və ən əsası, özüməm. Real həyatda bizi xoşbəxt edəcək heç nə yoxdur, axı. İş, məişət qayğıları, problemlər və s.

- Deyirlər ki, yaradıcı insanlarla ömür sürmək çətin-dir. Sizcə də bu belədir?

- Bunu deyənlərin yaradıcı insanların həyat mətbəxindən xəbəri yoxdur. Məsələn, şair ancaq iş prosesində yaradıcılıqla məşğuldur. Qalan bütün zamanlarda həm də ərdir, valideyndir, hətta millət vəkildir, nazirdir, haradasa müəllimdir, həkimdir... Yəni o da hamı kimi bu cəmiyyətin bir üzvüdür. Əslində, yaradıcı insanlar ailədə çox sakit olurlar. Onlar xırda məişət detallarına varmazlar, çox qayğı tələb etməzlər. Məişət üstünlüklərindən özünü

da, qərribə ovqatdan da ayırır.

- Müsahibələrinizdən birində qeyd edirsiniz ki, qadının missiyası öz ocağını qoruması və övlad yetişdirməsidir. Bu fikrinizlə əks cinsin nümayəndələrini özünüzdən narazı salmırsınız ki?

- Qətiyyətlə. Mən təbiətin əzəl yaradılış prinsiplərinə dayanaraq deyirəm ki, Allah insanı qadın və kişi olaraq yaradıb və hərəsinin öz missiyasını müəyyənləşdirib. Min illər keçməsinə baxmayaraq, yenə o prinsiplər, əzəli missiyalar olduğu kimi qalır. Onlar, sadəcə, elmi-texniki inkişaf hesabına formasını dəyişib. Uşağı yenə qadın doğur. Buna görə deyirəm ki, qadın gərək birinci növbədə əzəli missiyasını yerinə yetirsin, sonra istədiyini etsin. İstər millət vəkili olsun, istərsə də müğənni. Amma «mən filan yerdə işləyirəm, filan vəzifədəyəm» deyib, uşağına baxmırsa, tərbiyəsi ilə məşğul olursa və buna bəraət qazandırsa, bu, bağışlanmazdır. Əgər qadının işləməsi və özünə vaxt ayırması övladının tərbiyəsinə, ocağının yanmasına zərər gətirmirsə, onda bunu etmək olar. Əsas missiyasını unudaraq həyatını sürən qadını onun təyinatını yazan Tanrı ba-

Məncə Allah da Vətəninə satanı, yolunu azanı, əqidəsini hər gün dəyişəni sevmir, bağışlamır. Mən də bağışlamaram. Əgər hər şeyi bağışlasan, görməzdən gəlsən, heç bir insani dəyər qalmaz.

- Bir az da ata Baba Vəziroğludan danışaq...

- İki böyük qızım, iki qız nəvəm və ikinci sinfə gedən oğlum var. Qızlarımdan biri ailəlidir, o biri Türkiyədə yaşayır. Qayğıkeş ata olduğumu düşünürəm və mən də o fikirdəyəm ki, qızlar atalarını daha çox sevirlər. Bəlkə də oğlum yanımda yaşadığı üçün, bəlkə də yaşının azlığından atanın necə böyük sərvət olduğunu dərk etmir. Mən bu yaşımda da atasızlığı hiss edirəm. Ədəbi təxəllüs kimi atamın adını götürmüşəm ki, heç olmasa, mənim üçün etdiklərinin cüzi bir hissəsini qaytarım. Onun adı gündə bir neçə dəfə xoş məramla səslənsin. Həyatımın məramı iki adı doğrultmaqdır. Müqəddəs Baba dağının adını, bir də atamın. Çox ucalda bilməsəm də, heç olmasa yaşatmağa çalışıram.

- Atanın böyük sərvət olduğunu dediniz. Bu sərvəti övladlarınız üçün uzun illər qorumaq, yaşatmaq naminə

BAŞ SPONSOR:

Sağlam gələcək - bizimlə gələcək!

Azərbaycan, Bakı-Az1116, 7-ci mkr. Abay Kunanbayev küç. Tel.: (+99412) 5633717, 5629499
Faks: (+99412) 5633425 E-mail: hbcoltd@ultel.net Web: www.hb-med.com

«Tibb qəzeti» redaksiyası tel: (012) 596-06-61

Altsheymer xəstələrinin çoxalması uzunömürlülüyn artması ilə əlaqədardır

1994-cü ildən etibarən hər il sentyabrın 21-i dünyada Ümumdünya Altsheymer günü kimi qeyd edilir. Yer kürəsinin hər yerində əlaqədar təşkilatlar həmin gün öz diqqətlərini və səylərini əhalinin Altsheymer xəstəliyi və demensiya haqqında məlumatlandırılmasına yönəldirlər.

Ümumdünya Altsheymer günü münasibətilə Səhiyyə Nazirliyinin Psixi Sağlamlıq Mərkəzində nazirliyin təşkilatçılığı ilə mətbuat konfransı keçirilib.

Tədbirdə mərkəzin direktor müavini Rüstəm Salayev və Müalicə-konsultativ şöbəsinin müdiri Səbinə Rəşidova Altsheymer xəstəliyinin simptomları, müalicəsi və profilaktikası barədə məlumat veriblər.

Bildirilib ki, 1907-ci ildə alman psixiatri Aloys Altsheymer tərəfindən təsvir edilmiş bu xəstəlik beynin neyro-degenerativ problemidir. Bu gün Altsheymer xəstələrinin çoxalması əhali arasında uzunömürlülüyn artması ilə əlaqədardır. Hazırda bu xəstəliyin qarşısının alınması üçün müasir farmakoloji və müxtəlif psixososial müdaxilələr mövcuddur.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarına görə, bu gün dünyada 35 milyon nəfərdən çox insan yaddaş pozul-

masından əziyyət çəkir. 2050-ci ilədək Altsheymer xəstələrinin sayının dörd dəfə artacağı ehtimal olunur. Hazırda Azərbaycanda bu xəstəlik hər 100 nəfərdən 1,6-da rast gəlinir. Əsasən yaşlı insanların əziyyət çəkdiyi Altsheymer xəstəliyinə 60-70 yaşlı insanların 1,6 %-də, 70-80 yaşlıların 20 %-də, 80 yaşdan yuxarı olanların isə 40 %-də müşahidə edilir. İlk mərhələdə aşkarlanıb müalicə olunduqda bu problemlə 20 ilədək yaşamaq mümkündür.

Azərbaycanda Altsheymer xəstəliyindən əziyyət çəkən insanlara yardım məqsədilə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən bir çox işlər görülüb. Belə ki, 2013-cü ildən bu xəstəliyin diaqnostika və müalicəsi üzrə klinik protokollar işlənilib, xəstəliyin skriningini aparmaq üçün protokollar tərcümə və adaptasiya olunub, psixiatr, nevropatoloq və terapevtlər üçün treninqlər keçirilib. Poliklinikalara xəstəliyin qarşısının alınması üçün müəyyən qrup dərmanlar verilib. Bir sıra ümumi profilili xəstəxanalar xəstəliyin diaqnostikasında əhəmiyyət daşıyan müasir MRT aparatları ilə təmin olunub.

Tədbirin sonunda mütəxəssislər mətbuat nümayəndələrinin suallarını cavablandırıblar.

Bakı Ekspo Mərkəzində təşkil olunan BIHE – 2017 23-cü Azərbaycan Beynəlxalq Səhiyyə sərgisinin açılış mərasimində səhiyyə nazirinin müavini Elsevər Ağayev çıxış edərək, artıq uzun illərdir ki, bu sərginin tibb sahəsində aparılan islahatlara öz töhfəsini verdiyini bildirib. Qeyd edib ki, səhiyyənin inkişafı ölkəmizdə sosial siyasətin prioritetlərindəndir: «Son illər bu istiqamətdə çox uğurlu addımlar atılıb, 600-ə qədər tibb müəssisəsi müasir səviyyədə tikilib və ya yenidən qurulub. Onların maddi-texniki bazası yenilənib. Bundan əlavə, kadr hazırlığı üzrə də ciddi addımlar atılıb. Məlumdur ki, bu ildən səhiyyə sahəsində islahatların bir qanadı kimi, icbari tibbi sığortanın pilot layihəsi həyata keçirilməyə başlayıb».

Tədbirdə sərginin əhəmiyyətindən danışan iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov bunun xarici və yerli şirkətlərin qarşılıqlı əməkdaşlığına müsbət təsir etdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, ölkə iqtisadiyyatının inkişafı sosial məsələlərin həlli üçün mühüm zəmin yaradır: «Dövlət başçısı sosial və iqtisadi məsələlərin vəhdətində inkişaf etdirilməsinə böyük diqqət yetirir. Bu, Azərbaycanda səhiyyənin, tibb sahəsinin,

23-cü Azərbaycan Beynəlxalq Səhiyyə sərgisi keçirilib

əczaçılıq sənayesinin inkişafında da özünü göstərir».

«İteca Caspian» şirkətinin icraçı direktoru Fərid Məmmədov isə qeyd edib ki, sərgi tibb müəssisələrinin əməkdaşları, müasir tibbi avadanlıqların təchizatçıları və əczaçılar arasında peşəkar əlaqələrin qurulması və təcrübə mübadiləsi üçün platforma olmaqla, Azərbaycanda səhiyyə sisteminin daha səmərəli fəaliyyətinə kömək edir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi, Azərbaycan Stomatologiya Assosiasiyası, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondu və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının dəstəyi ilə keçirilən BIHE – 2017 sərgisi «İteca Caspian» və onun britaniyalı tərəfdaşı «ITE Group» şirkətlərinin təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Tədbirə Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Almaniya, Belarus, Çin, Hindistan, İtaliya, İran, İsveçrə, Litva, Polşa və digər ölkələrin şirkətlərini təmsil edən 104 nümayəndə qatılıb. Sərgidə ilk dəfə Özbəkistan şirkətləri də təmsil olunub. Həmçinin Belarusun 8 əczaçılıq zavodu öz ölkələrinin sənaye potensialını nümayiş etdirib.

Xarici şirkətlərlə yanaşı, dünyanın nəhəng tibbi avadanlıq istehsalçılarının tərəfdaşı olan aparıcı yerli distribüter qurumları – «BTL Industries», «Lab-servis», «Planeta» və digər şirkətlər də sərgidə iştirak edib.

Bu il iştirakçılar tibb və laboratoriya avadanlıqları (cərrahiyyə əməliyyatı masası üçün tibbi avadanlıqlar, plastik cərrahiyyə üçün lazer avadanlıqları), dərman preparatları, tibbi alətlər, eləcə də əczaçılıq avadanlıqları təqdim ediblər.

BIHE – 2017 sərgisi ilə yanaşı, Beauty Azerbaijan – 2017 11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Gözəllik və Estetik Tibb sərgisi də keçirilib. 9 ölkədən 20 şirkətin iştirak etdiyi bu sərginin ekspozisiyasında dekorativ kosmetika, doldurucular, mezo-preparatlar, biorevitalizantlar, kosmetoloji aparatlar və s. məhsullar nümayiş olunub.

Qeyd edək ki, 23-cü Azərbaycan Beynəlxalq Səhiyyə sərgisi çərçivəsində yerli şirkətlərlə Belarusun «Belmedpreparatı» dərman zavodu və Borissovsk dərman preparatları zavodu arasında dərman vasitələrinin təchizinə dair, ümumi dəyəri 7 milyon ABŞ dolları olan beş saziş imzalanıb.

AŞAĞIDAKI TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİ GÖSTƏRİLƏN VAKANT YERLƏRƏ MÜSABİQƏ ELAN EDİR

14 nömrəli Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Ünvan: Rasim İmanov, 2. Telefon: 453 – 28 – 85

3 nömrəli Uşaq Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı)- 1.0

Ünvan: R.Behbudov, 30. Telefon: 493 – 19 - 71

Şəki Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

RMX

Laborant - 1.0

Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Suçma KTM

Mama - 1.0

Ünvan: M.Ə.Rəsulzadə pr., 164. Telefon: (02424) 5–21–25

23 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı)- 1.0

Ünvan: Hövsan qəs., 14/15 məh. Telefon: 457-88-77

Sumqayıt Şəhər Səhiyyə şöbəsi

3 nömrəli Uşaq Poliklinikası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 (məktəb)

Oftalmoloji Xəstəxana

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Psixiatriya Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Təcili Tibbi

Yardım Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

1 nömrəli Şəhər Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Laborant -1.0

2 nömrəli Şəhər Xəstəxanası

Provizor -1.0

Ünvan: H.Əliyev pr., 7.

Telefon: (01865) 5–56–83

Lənkəran Müalicə Diaqnostika Mərkəzi

Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0

Ünvan: H.Əliyev pr., 303.

Telefon: (02525) 4–82–25

21 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

(kabinet)

Ünvan: Axundov, 28.

Telefon: 550 – 27 – 84

Tovuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

(mama-gin.ş.)

Ünvan: Şəhriyar, 32.

Telefon: (02231) 5-71-42

32 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Əczaçı - 1.0

Ünvan: Ə.Zeynalov küç.

Telefon: 544 – 16 – 57

29 nömrəli Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası

Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 4.0

Tibbi statistik - 1.0

Rentgen-texnik - 1.0

Ünvan: Fuad Aynulov, 2.

Telefon: 456 – 37 – 69

Zaqatala Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

Danaçı KX

Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0

Feldşer-laborant - 1.0

Əliabad KX

Feldşer-laborant -1.0

Makov HM

Feldşer -1.0

Muxax HM

Feldşer-laborant - 1.0

Lahic HM

Mama - 1.0

Gözbarax HM

Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Ünvan: Vidadi küç., 32.

Telefon: (02422) 5 – 23 – 00

3 nömrəli Qadın Məsləhətxanası

Feldşer-laborant - 1.0

Ünvan:İ.Topçubaşov küç.,

Telefon: 440-29-09

12 nömrəli Şəhər Poliklinikası

Sahə tibb bacısı (qardaşı)-2.0

Ünvan: Ə.Məmmədəliyev, 10.

Telefon: 450 – 22 – 39

Respublika Talassemiya Mərkəzi

Tibb bacısı (qardaşı) – 3.0

Ünvan: F.Xan Xoyski pr.,

866-cı məh. Telefon: 564-77-35

Xocavənd Rayon Mərkəzi Xəstəxanası

RMX

Mama - 2.0 (doğum ş.)

Muğanlı KHM

Mama - 1.0

Qaradağ KHM

Mama - 1.0

Əmiranlar KSX

Mama - 1.0

Diş texniki - 1.0

Salakətin TM

Məntəqə müdiri - 1.0

Ünvan: Beylaqanda

Xocavənd qəsəbəsi.

Telefon: (02122) 3 – 54 – 00

Mingəçevir Şəhər Narkoloji Dispanseri

Tibbi statistik - 1.0

Ünvan: 20 yanvar 182

(köhnə tibb şəhərciyi)

Telefon: (0147) 5-77-76

Binəqədi Rayon GEM

Tibbi statistik – 2.0

Ünvan: Ə.Məmmədov, 1.

Telefon: 452 – 49 – 09

Naftalan Şəhər Mərkəzi Xəstəxanası

Mama - 1.0

Baş tibb bacısı (qardaşı) - 1.0

Sahə tibb bacısı (qardaşı)-2.0

Ünvan: Həsənzadə küç., 5.

Telefon: (02235) 2–16–24

Qeyd: Müsabiqədə iştirak etmək istəyən namizədlər elan dərc olunduğu gündən etibarən 30 gün ərzində aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

o müəssisə rəhbərinin adına yazılmış ərizə;

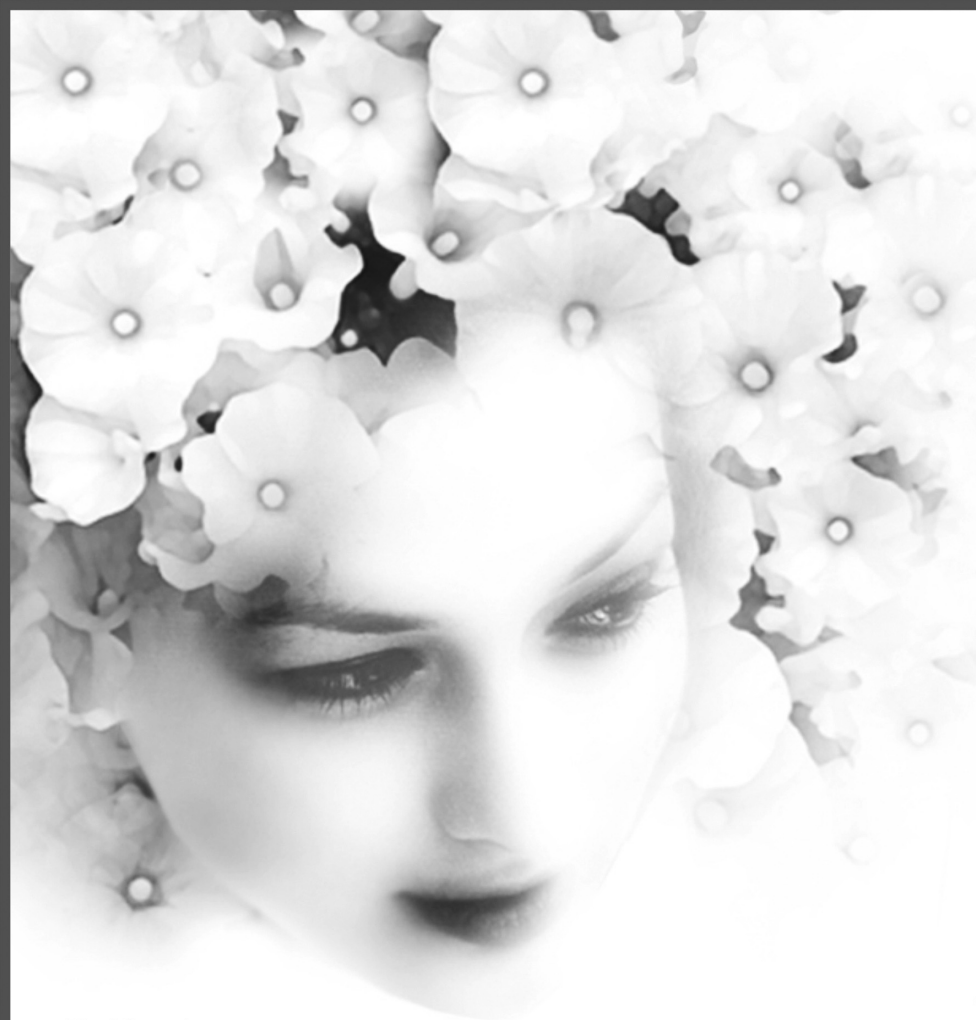
o şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;

o təhsil və ixtisas haqqında sənədlərin surəti;

o əmək kitabçasının surəti (mövcud olduğu halda);

o sağlamlıq haqqında arayış;

o nikah haqqında şəhadətnamənin surəti (mövcud olduğu halda).

Beauty

AZERBAIJAN

11-ci Azərbaycan Beynəlxalq

GÖZƏLLİK VƏ ESTETİK TİBB SƏRGİSİ

Təşkilatçılar

Tel. : +994 12 404 10 00
Faks : +994 12 404 10 01
E-mail: beauty@iteca.az

#BeautyAzerbaijan

www.fb.com/BeautyAzerbaijan

28-30 Sentyabr 2017
BAKİ EKSPONƏ MƏRKƏZİ

www.beauty.iteca.az

23-cü AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ

SƏHİYYƏ SƏRGİSİ

Dəvətnamənizi www.bihe.az
vəb-saytında əldə edə bilərsiniz

28 – 30 Sentyabr 2017
Bakı Ekspo Mərkəzi

AZERBAIJAN
STOMATOLOGY
ilə birlikdə

Təşkilatçılar

Tel.: +994 12 404 10 00
Faks: +994 12 404 10 01
E-mail: healthcare@iteca.az
www.iteca.az

#BIHE

www.facebook.com/BIHEAzerbaijan

AŞAĞIDAKI TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİ GÖSTƏRİLƏN VAKANT YERLƏRƏ MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Gəncə şəhər Səhiyyə İdarəsi	
A.Səhhət adına 1 nömrəli Şəhər Xəstəxanası	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Əməliyyat otağının tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Yoluxucu Xəstəliklər Xəstəxanası
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0
Rentgen-texnik - 3.0	Psixonevroloji Dispanser
Tibb qeydiyyatçısı - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyası	Qadın Məsləhətxanası
Feldşer - 1.0	Laborant - 2.0
2 nömrəli Şəhər Xəstəxanası	Regional Perinatal Mərkəz
Tibbi statistik - 1.0	Əczaçı - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Laborant - 2.0
Əməliyyat otağının tibb bacısı (qardaşı) -1.0	Körpələr Evi
1 nömrəli Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Laborant - 1.0	Müharibə və Əmək Veteranları Poliklinikası
Tibb qeydiyyatçısı - 1.0	Əczaçı - 1.0
2 nömrəli Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası	1 nömrəli Uşaq Poliklinikası
Pəhriz üzrə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Əczaçı - 1.0
Müalicəvi-bədən tərbiyəsi üzrə təlimatçı - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Kardioloji Xəstəxana	1 nömrəli Şəhər Poliklinikası
Əczaçı - 1.0	Əczaçı - 1.0
Oftalmoloji Xəstəxana	2 nömrəli Şəhər Poliklinikası
Əczaçı - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibbi statistik - 1.0	Rentgen-texnik - 2.0
Psixiatrik Xəstəxana	Tibbi statistik - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	3 nömrəli Uşaq Poliklinikası
Vərəm Əleyhinə Xəstəxana	Laborant – 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	4 nömrəli Uşaq Poliklinikası
Narkoloji Dispanser	Əczaçı - 1.0
Əczaçı - 1.0	Sahə tibb bacısı (qardaşı)-2.0
	5 nömrəli Şəhər Poliklinikası
	Əczaçı - 1.0
	6 nömrəli Şəhər Poliklinikası
	Sahə tibb bacısı (qardaşı)-1.0
	<i>Ünvan: Nizami küç., 40.</i>
	<i>Telefon: (02226) 6 – 55 – 33</i>

Göyçay Rayon Mərkəzi Xəstəxanası	
RMX	Kürdşaban TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 40.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Əczaçı - 1.0	Mama - 1.0
Tibbi statistik - 1.0	Məlikkənd HM
Mama - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyası	Qaraməryəm KSX
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 2.0
Bıgır Həkim Məntəqəsi	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 6.0	Qızılağac HM
Mama - 1.0	Mama - 3.0
Çaxırlı HM	Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	Potu HM
Mama - 1.0	Mama - 1.0
Çərəkə HM	Mırtı HM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 1.0
Cəyirli HM	Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Şahsoltanlı TM
Mama - 1.0	Mama - 1.0
Feldşer - 1.0	Kürdəmiş TM
Hacalıkənd TM	Mama - 1.0
Mama - 1.0	Qaraxıdır TM
İkinci Ərəbcəbirli HM	Mama - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0	Şəkər HM
İncə HM	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	<i>Ünvan: Nizami, 83.</i>
	<i>Telefon: (02027) 4 – 06 – 21</i>

Qeyd: Müsabiqədə iştirak etmək istəyən namizədlər elan dərc olunduğu gündən etibarən 30 gün ərzində aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- o müəssisə rəhbərinin adına yazılmış ərizə;
- o şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;
- o təhsil və ixtisas haqqında sənədlərin surəti;
- o əmək kitabçasının surəti (mövcud olduğu halda);
- o sağlamlıq haqqında arayış;
- o nikah haqqında şəhadətnamənin surəti (mövcud olduğu halda).

ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikası
Tibb bacısı (qardaşı) – 15.0
<i>Ünvan: Mirqasimov, 2.</i>
<i>Telefon: 449-82-54</i>

Səhiyyə Nazirliyinin Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyası
Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0
(səyyar) (Siyəzən regional məntəqəsi)
<i>Ünvan: Şərifzadə, 212.</i>
<i>Telefon: 530 – 05 – 48</i>

Uşaq Bərpa Müalicə Mərkəzi
Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0
<i>Ünvan: Mirəli Qaşqay, 84.</i>
<i>Telefon: 440 – 33 – 25</i>

22 nömrəli Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası
Tibb bacısı (qardaşı)-1.0(məktəb)
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
(peşə liseyi)
Pəhriz üzrə tibb bacısı(qardaşı)-1.0
Rentgen-texnik - 1.0
<i>Ünvan: B.Süleymanov, 20.</i>
<i>Telefon: 375 – 69 – 66</i>

Respublika Taun Əleyhinə Stansiya
Laborant – 1.0
<i>Ünvan: J.Səfərov, 2514.</i>
<i>Telefon: 440 – 67 – 08</i>

3 nömrəli Uşaq Somatik Sanatoriyası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Pirallahı qəs., Fioletov, 5.</i>
<i>Telefon: 457–16 – 75</i>

9 nömrəli Şəhər Poliklinikası
Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Mir-Cəlal küç.</i>
<i>Telefon: 568 – 08 – 30</i>

13 nömrəli Şəhər Poliklinikası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Müşfiqabad qəs.</i>
<i>Telefon: 410 – 57 – 45</i>

Respublika Perinatal Mərkəzi
Mama – 1.0 (Zahılıq ş.)
<i>Ünvan: Y.Səfərov, 12.</i>
<i>Telefon: 489 – 51 – 33</i>

4 nömrəli Uşaq Poliklinikası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Zığ yolu, 9 a, keçid</i>
<i>2952. Telefon: 371 – 88 – 61</i>

7 nömrəli Uşaq Poliklinikası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Təbriz küç., 97.</i>
<i>Telefon: 566 – 41 – 41</i>

1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci
Diş xəstəlikləri fənni üzrə müəllim – 1.0
<i>Bakı şəhəri, Bağırova küç.,13.</i>
<i>436-98-16</i>

11 nömrəli Şəhər Poliklinikası
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
<i>Ünvan: Bakıxanov qəs.,</i>
<i>S.Vurğun 9. Telefon: 428-20-60</i>

Sabirabad Rayon Mərkəzi Xəstəxanası	
RMX	Nizamikənd KSX
Tibb bacısı (qardaşı) - 32.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0
Feldşer - 1.0	Mama - 3.0
Pəhriz üzrə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Nəsimi TM
Rentgen-texnik - 2.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Anesteziqist - 2.0	Qalaqayın HM
Tibbi statistik - 2.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0	Feldşer - 1.0
(dermat.k.)	Qaragüney HM
Vərəm Əleyhinə Xəstəxana	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 5.0	Mama - 1.0
Rentgen-texnik - 1.0	Qaratoğay HM
Regional Perinatal Mərkəz	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Anesteziqist - 2.0	Mama - 1.0
Axtaçı Muğan KSX	Qasımbəyli HM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 2.0
Feldşer - 1.0	Qəzli KSX
Mama - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Azadakənd HM	Mama - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0	Sarxanbəyli HM
Bala Həşimxanlı HM	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Türkədi TM
Feldşer - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Balakənd TM	Yaxa Dəllək KSX
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 4.0
Məntəqə müdiri - 1.0	Mama - 1.0
Bulduq HM	Qaratəpə KSX
Mama - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0
Cavad HM	Feldşer - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0	Yolçubəyli HM
Mama - 1.0	Feldşer - 1.0
Çığırğan TM	Mama - 1.0
Məntəqə müdiri - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Çölağammədli TM	Yuxarı Axtaçı TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 1.0
Çölbeşdəli HM	Zəngənə HM
Mama - 1.0	Mama - 1.0
Feldşer - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Dadaşbəyli TM	Şəhriyar HM
Mama - 1.0	Feldşer - 1.0
Həsənəli TM	Şıx Salahlı HM
Mama - 1.0	Feldşer - 1.0
Kovlar TM	Ətcələr TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Minbaşı TM	Surra TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 1.0
Moranlı HM	Güdəcühür TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Mama - 1.0
Mama - 1.0	Bulaqlı TM
Muğangəncəli HM	Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Balvar TM
Mürsəlli HM	Məntəqə müdiri - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Həşimxanlı TM
Məmişlər HM	Mama - 1.0
Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0	Yastıqobu TM
Feldşer - 1.0	Məntəqə müdiri - 1.0
Narlıq TM	Çöldəllək TM
Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	Məntəqə müdiri - 1.0
Məntəqə müdiri - 1.0	<i>Ünvan: H.Əliyev, 97.</i>
	<i>Telefon: (02123) 5 – 52 – 99</i>

Başsağlığı

Elmi Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun kollektivi İnstitutun İrinli travmatologiya şöbəsinin müdiri Aleksandr Vladimiroviç Paukerə həyat yoldaşı **LYUDMİLA XANIMIN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və onun ailəsinə dərin hüznlə başsağlığı verir.

Elmi Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun kollektivi İnstitutun İrinli travmatologiya şöbəsinin həkim-travmatoloqu Emil Əliyevə atası **FAZİL ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və onun ailəsinə dərin hüznlə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

AŞAĞIDAKI TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİ GÖSTƏRİLƏN VAKANT YERLƏRƏ MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Ağsu Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Qax Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Astara Rayon Mərkəzi Xəstəxanası	
RMX Tibb bacısı (qardaşı) - 26.0 Feldşer - 1.0 Pəhriz üzrə tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Tibbi statistik - 1.0 Laborant - 5.0 Abbasxanlı TM Məntəqə müdiri - 1.0 Bico HM Mama - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Bozavand HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Çaparlı HM Mama - 1.0 Feldşer - 1.0 Çiyini HM Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Gürcüvan HM Mama - 2.0 Gəgəli HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Feldşer - 1.0 İlxıçı HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0		Kalva KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0 Kəndoba HM Mama - 3.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Feldşer - 1.0 Padar HM Mama - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Pirhəsənli TM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Qaraqoyunlu HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Ərəbmehdibəy HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Ərəbuşağı HM Mama - 1.0 Ərəbsarvan TM Məntəqə müdiri - 1.0 Muradlı TM Məntəqə müdiri - 1.0 Şahbəyli TM Məntəqə müdiri - 1.0 Padarqışlaq TM Məntəqə müdiri - 1.0 <i>Ünvan: Vidadi küç., 43. Telefon: (02022) 6 – 51 – 25</i>		RMX Tibb bacısı (qardaşı)–3.0(polik.) Mama – 1.0 (polik.) Tibb bacısı (qardaşı) – 2.0 (qəbul ş.) Tibb bacısı (qardaşı)–2.0(fiziot.ş.) Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0 (hemod.ş.) Tibb bacısı (qardaşı)–1.0(ped.ş.) Laborant–1.0 (anest. və rean.ş.) Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0 (anest. və rean.ş.) Tibb bacısı (qardaşı)–2.0 (ter. ş.) Laborant – 1.0 (klin.diaq.lab.ş.) Asxanakəran KSX Laborant - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0 Pəlikəş KSX Laborant - 1.0 Mama - 1.0 Ərcivan QHM Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0	
Qobustan Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Ağcabədi Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Lənkəran Rayon Mərkəzi Xəstəxanası	
RMX Pəhriz üzrə tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 3.0 (kons.polik.) Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 (vərəm əleyh.kab.) Sündü KSX Feldşer - 3.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Mama - 2.0 (stasionar) Təklə KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Cəyirli KTM Feldşer - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Mama - 1.0 Şıxzahırlı KHM Feldşer - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Qurbançı KHM Mama - 1.0 Üzümçü KHM		RMX Tibb bacısı (qardaşı) – 6.0 Tibbi statistik - 2.0 Sahə tibb bacısı (qardaşı)-10.0 Feldşer-laborant - 1.0 Feldşer - 1.0 Böyük tibb bacısı (qardaşı)–1.0 Laborant - 2.0 Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası Tibb bacısı (qardaşı) – 4.0 Sahə tibb bacısı (qardaşı) - 6.0 Qaradolaq HM Tibb bacısı (qardaşı) – 2.0 Yuxarı Qiyaməddinli HM Tibb bacısı (qardaşı) – 3.0 Aşağı Avşar HM Tibb bacısı (qardaşı) – 1.0 Hüsülü HM Feldşer – 1.0 Ağabəyli TM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Aran (Nasos-2 yaşayış sahəsi) Məntəqə müdiri - 1.0 Hindarx QX Laborant - 1.0 Mama - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0 Aran KSX Laborant - 1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Boyat KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 3.0 Feldşer - 1.0 Mama - 1.0 İmamqulubəyli TM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Feldşer - 1.0 Mirzəhaqverdili TM Məntəqə müdiri - 1.0 Xocavənd TM Məntəqə müdiri - 1.0 Poladlı TM Məntəqə müdiri - 1.0 Mama - 1.0 Qaravəlli KSX Böyük tibb bacısı (qardaşı)-1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Laborant - 1.0 Feldşer - 1.0 Mama - 1.0 Sancalı KSX Böyük tibb bacısı (qardaşı)-1.0 Tibb bacısı (qardaşı) - 5.0 Mama - 1.0 Yeni Qaradolaq TM Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Gələbədin TM Mama - 1.0 <i>Ünvan: H.Əliyev pr., 1. Telefon: (02127) 5 – 81 – 87</i>		RMX Hirkan HM Mama - 2.0 Liman ŞX Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Mamusta KSX Böyük tibb bacısı (qardaşı)-1.0 Şağlaser KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Pambəyi HM Feldşer - 2.0 Nərimanabad HM Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Mama - 1.0 Türkəncil TM Məntəqə müdiri - 1.0 Havzava HM Mama - 1.0 Xanbulan HM Mama - 1.0 Vilvan HM Mama - 1.0 Girdəni HM Mama - 1.0 Tükəvilə TM Mama - 1.0 <i>Ünvan: Nizami, 67. Telefon: (02525) 4 – 79 – 32</i>	
Beyləqan Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Cəlilabad Rayon Mərkəzi Xəstəxanası		Gəncə Tibb Kolleci	
RMX Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 (pol.ş.) Birinci Şahsevən KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 12.0 Təzəkənd KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 2.0 Kəbirli HM Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Eyvazlılar HM Feldşer - 1.0 Sarısu TM Feldşer - 1.0 <i>Ünvan: S.Qazıyeva küç., 51. Telefon: (02122) 5–14–62</i>		RMX Tibb bacısı (qardaşı) - 10.0 Üçtəpə KSX Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0 Pərdi KTM Məntəqə müdiri - 1.0 Muğan KHM Mama - 1.0 <i>Ünvan: M.Hüseyn, 1. Telefon: (02524) 5 – 15 – 51</i> Səbail Rayon GEM Tibbi statistik – 1.0 <i>Ünvan: Ü.Hacıbəyov, 21. Telefon: 493 – 02 – 01</i>		Yoluxucu xəstəliklər fənni üzrə müəllim – 1.0 Gigiyena fənni üzrə müəllim – 1.0 <i>Ünvan: İ.Qayıbov, 4 Telefon: (02225) 6-43-63</i>	
Baş redaktor: N.MƏCİDOVA		Baş redaktorun müavini: S.NƏBİYEV		Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	
Baş redaktorun müavini: S.NƏBİYEV		Yayım direktoru: Ş.MURADOV		Tibb bacısı (qardaşı) - 1.0	
Qəzet 1991-ci il yanvarın 5-dən nəşr olunur.		Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi		<i>Ünvan: Mir-Qasimov, 1. Telefon: 595 – 21 – 25</i>	
Müəlliflərin fikirləri qəzetin mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər. Redaksiyaya gələn yazılar geri qaytarılmır, onlara rəy verilmir.		Müəlliflərin fikirləri qəzetin mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər. Redaksiyaya gələn yazılar geri qaytarılmır, onlara rəy verilmir.		Ünvan: Cəfər Cabbarlı, 34. 1-ci mərtəbə E-mail: tibbqazeti@mail.ru	
Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi		Müəlliflərin fikirləri qəzetin mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər. Redaksiyaya gələn yazılar geri qaytarılmır, onlara rəy verilmir.		Tel./fax: 596-06-61	
Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və «CBS polygraphic production» mətbəəsində çap olunmuşdur.		İndeks: 1065 Tiraj: 21900		Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və «CBS polygraphic production» mətbəəsində çap olunmuşdur.	
İndeks: 1065 Tiraj: 21900					

NEW GLIKLAMET

Metformin HCL 500 mg
Gliclazide 80 mg

Şəkərsalıcı terapiyada yenilik!!!

- Effektiv kombine olunmuş terapiya 1 tabletdə!
- Ürək və damar xəstəliklərin əmələ gəlmə riskinin azalması!
- Rahat qəbul qaydası!
- Maddi cəhətdən sərfəli!

*Sinergizm
və təhlükəsizlik!!!*

Proketan D

Dexketoprofen

$$v = \frac{s}{t}$$

Sürət zamanla
tərs mütənəsbdir

- Sümük-əzələ ağrıları
- Bel ağrıları
- Cərrahi əməliyyatdan sonrakı ağrılar

